

ادبی

پنجه

خَمْچِه های ادبی

مکوال: داکتر معمر حشمت الله انور
بیخونیکان: شرابا ۱۶۰۵ / کاز ۱۶۰۵

Ketabton.com

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

ادبي لښتني/ خمچه های ادبی

.....

لیکي پوهه:

سرلیک: ادبي لښتني/ خمچه های ادبی

لیکوال: ډاکټر معمار حشمت الله، و، اتمر،،

اېډیټور:

د پڅښتني ډیزان: ډاکټر معمار حشمت الله، و، اتمر،،

خپرنډوی:

چاپشمېر: ۳۰

چاپ نېټه: میاشت – سلواغه / کال ۱۴۰۵

واټس اپ: +۹۳۷۹۹۳۷۶۹۹۸

برېښنالیک:

atmar_hashmatullah@yahoo.com

د چاپ حقوق له لیکوال او خپرنډوی سره خوندي دي، بي اخځ
بښووني ترې د گټې اخیستني اجازه نه شته.

ادبي لښتني / خمچه های ادبی

لړليک

چوپړی

سرليک

- ۱ ..... پڅښتنی.
- ۲ ..... بسم الله الرحمن الرحيم
- ۳ ..... ليکي پوهه:
- ۴ ..... لړليک
- ۶ ..... تران (پيل، شروع، بريد)
- ۸ ..... مننه په څو لنډو کرښو کې
- ۹ ..... د يادښتونو له پاره:
- ۱۰ ..... هُلُوع
- ۱۵ ..... د حضرت محمد (ص) ۱۰۰ ځيونه (عادتونه)
- ۲۳ ..... د څاه کيندونکی مرگ په څاه کې وي
- ۳۳ ..... کاريز
- ۳۶ ..... دوی ورونه
- ۴۲ ..... اصليت پيژندنه
- ۴۷ ..... بشوونکی او زده کونکي
- ۴۹ ..... آفت (ايت) او فتنه
- ۵۰ ..... انگریز
- ۵۳ ..... د سلطان محمود غزنوی د وخت کيسه
- ۵۸ ..... د بلخ په پاچاهۍ کې
- ۶۲ ..... ترجمه مطالب

ادبی لئنتی / خمچه های ادبی

.....

هئوع	.....	٦٣
١٠٠ عادت حضرت محمد (ص)	.....	٦٧
چاه كن در چاه است	.....	٧٦
كاريز	.....	٨٦
دو برادر	.....	٨٩
اصلیت شناسی	.....	٩٥
معلم و شاگردان	.....	١٠٠
آفت (مصیبت) و فتنه	.....	١٠٢
انگلیس	.....	١٠٣
داستان زمان سلطان محمود غزنوی	.....	١٠٦
در پادشاهی بلخ	.....	١١١
د چاپ شویو کتابونو لپست	.....	١١٥
د کار لاندی کتابونو لپست	.....	١١٩
د امکان او وخت په صورت کی	.....	١٢٠
د پخبنتی خت	.....	١٢١

ادبي لښتني/ خمجہ های ادبی

.....

تران (پیل، شروع، برید)

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ، الْحَمْدُ لِلَّهِ إِجْلَالًا
لِقُدْرَتِهِ، وَ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ خُضُوعًا لِعِزَّتِهِ، وَصَلَّى
اللَّهُ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ .

بي پایه ستاينه او بي حده مننه، د هغه سپېڅلي ذات نه چي د وجود ماني او کاینات يي د انساني وجود د تکامل او د انسان له پاره د خپل سپېڅلي ذات او عبادت د حقيقت له پېژندلو پرته جوړ کړل. هغه د ذات پوهه، عالي، لوړ او ښکلي نومونه دي، او کائناتو د پيدايښت يوه حتمي لامل دی. عظمت، د ټولې نړۍ موجوديت، د ناخپه څخه راوتل، حق د رسيدو جوهر په يوه والي کي د اعتراف، تباهي او بي وسي يوه له لوړو وسيلو څخه دی.

گرانو لوستونکو!

دا ځل مي و غوښتل څو ادبي داستانونه چي د پند (نصيحت) نه ډک دي او د ځوان نسل له پاره غوره دروسونه دي، خپلو کتابونو مينه والو او لوستونکو سره گډ (شريکه) کړم.

زما د کتابونو مېنه وال يوازي معماران او انجينران نه دي، نه بايد اوسي، نوځکه غواړم ورځ په ورځ د خپلو ليکونو کي توپير راوړم چي د هرې ځانگي مېنه وال په کي ډېر شي، دا کار به ما دېته اړ کړي چي ليکنې مي توپير و لري او هم به مي مينه وال ډېر شي.

ادبي لښتني/ خمجہ های ادبی

.....

پاکه ربه!

ز مور له پاره خپله لاره بي ستونزې كړه، تر څو مور له تا پرته بل څوك و نه وینو او نه يې پېژنو. ز مور سره مرسته و كړه تر څو مو په وجود كې د غرور نخښه پاتې نه شي او د اسلام د دين له سپيڅلو بنده گانو څخه مو و بولي.

يادونه:

- د نظر ټولو خاوندانو او هغه څوك چې دا كتاب لولي په ډېر درنښت هېله كېږي چې، خپلي غوښتنې او وړانديزونه د دې كتاب د بيا كتنې له پاره، زما سره گډ (شريكه) كړئ.

Whatsapp: ۰۰۹۳۷۹۹۳۷۶۹۹۸

په در نښت
ډاکټر معمار حشمت الله اتمر

ادبي لښتني / خمچه های ادبی

.....

مننه په څو لنډو کړښو کې

د یادوني وړ ده چې ښاغلی الحاج مولوي صيب (صاحب) عبدالرؤف خدام هېواد يوه له سترو، مشهورو ديني علماوو څخه دی.

هغه تل زيار باسي چې په پسته او خوره ژبه، د قرآنکريم آيتونو، احاديثو، د حضرت محمد (صل الله عليه وسلم) کړنو، گټورو حکايتونو او مثالونو پر بنسټ د ټاټوبي مامورينو، کارکونکو، ملگرو، دوستانو ته لارښوونې او هغوی له ناروا، بدو کړونو، رفتارنو څخه منع کوي، هغوی د دې لارې ټول اصلاح او جنت ته، دعوتوي.

ما هم د هغه څو بيان شوي (نقل شوي) قرآنکريم ايتونه، د حضرت محمد (صل الله عليه وسلم) کړني، گټور حکايتونه په لنډه توگه بيان او په خپله ژبه د «ادبي لښتني / خمچه های ادبی» تر عنوان لاندې ټولې کړي، په پښتو او دري ژبوو مي ليکلي تر څو لوستونکو ته د عبرت سبق شي او هغوی د بدو کړونو لاس پر سر، ټولنه د اصلاح پر مخ او جنت ته تگ، دعوت وکړي.

د خدای تعالی نه، ذکر شوي (ياد شوي) الحاج مولوي صيب ته روغ صحت او اوږد ژوند غواړم.

په درنښت

ادبي لښتني / خمچه های ادبی

.....

د یادښتونو له پاره:

..... -۱

..... -۲

..... -۳

..... -۴

..... -۵

..... -۶

..... -۷

..... -۸

..... -۹

..... -۱۰

هَلُوع

د معارج سوره - ۱۹ آیت

سوره: معارج ۷۰

جزء: ۲۹

نزول: مکه مکرمه

إِنَّ الْإِنْسَانَ خُلِقَ هَلُوعًا (۱۹)

ژباړه:

انسان یوه لالچی (بی صبره) مخلوق دی.

د آیت د کلمو مانا (معنی):

هَلُوع: ډیر لالچی، ډیر خورونکی.

طبرسي وويل:

«الهَلُوع: الشدید الحرص الشدید الجزع»

هَلْع: جزع و شدة الحرص.

۱۹/۲۰/۲۱/۲۲ او ۲۳ آیات:

إِنَّ الْإِنْسَانَ خُلِقَ هَلُوعًا «۱۹» إِذَا مَسَّهُ الشَّرُّ جَزُوعًا «۲۰» وَ إِذَا مَسَّهُ
الْخَيْرُ مَنُوعًا «۲۱» إِلَّا الْمُصَلِّينَ «۲۲» الَّذِينَ هُمْ عَلَى صَلَاتِهِمْ دَائِمُونَ
«۲۳»

ادبي لښتني/ خمجہ های ادبی

.....

ژباړه:

انسان بې صبره او لالچي پيدا شوی دی. هرکله چې ورته بده پېښه راشي، هغه ژاړي. او کله چې هغه ته خیر راشي بیا، بخل کوي، پرته له عبادت کونکو.

هغه کسان چې په خپلو دعاگانو کې تل پاتې دي.

مهم ټکي:

«هلوع» دا د بې صبره او لالچي کس مانا (معنی) لري.

پوښتنه:

په ځينو آيتونو کې الله (ج) د انسان پيدايښت غوره بللی دی:

«خَلَقْنَا الْإِنْسَانَ فِي أَحْسَن تَقْوِيمٍ» «۱»

او ځان يې تر ټولو غوره خالق گڼلی:

«أَحْسَنُ الْخَالِقِينَ» «۲» *

خو په دې آيتونو کې راغلي دي چې انسان حريص او بخيل پيدا شوی دی. دا دواړه څنگه يو له بل سره يوځای کېدی شي؟

ځواب:

د انسان په پيدايښت کې مخالف شيان ځای پر ځای شوي او همدا د تکامل راز دی. نفس انسان بدی ته رسوي:

«إِنَّ النَّفْسَ لَأَمَّارَةٌ بِالسُّوءِ» «۳»

خو عقل انسان له دې څخه منع کوي:

ادبي لښتني/ خمچه های ادبی

.....

«نَهَى النَّفْسَ عَنِ الْهَوَى» «٤»

او د انسان وده د دې تضادونو په غوره کولو کې ده، کوم چې د انسان تعلیم او کښت ته لار هواروي.

د روایاتو له مخې غوره عمل دوام لري. «٥»

«الَّذِينَ هُمْ عَلَى صَلَاتِهِمْ دَائِمُونَ»

«١» تین، ٤.

«٢» مؤمنون، ١٤.

«٣» یوسف، ٥٣.

«٤» نازعات، ٤٠.

«٥» تفسیر نورالتقلین.

جلد ١٠ - صفحه ٢١٦

د حرص په اړه ډېر روایات شته، چې ځینې یې یادوو:

- «الحرص لا یزید فی الرزق» حرص رزق، نه زیاتوي.
- «من کثر حرصه ... نل قدره» څوک چې زیات لالچي (حریص) وي هغه به ذلیل وي.
- «رب حریص قتله حرصه» شاید هغه لالچي (حریص) سړی وي چې لالچ (حرص) به هغه و وژني.
- «لیس لحریص غناء» لالچي (حریص) هیڅکله به نیازه، نه کپړي.
- «الحرص یرزی بالمروءة» لالچي (حریص) خپل فضیلت او سړیتوب له لاسه ورکوي.

ادبي لښتني/ خمجہ های ادبی

.....

- «الحرص مطية التعب» لالچ (حرص) د مصيبت سرچينه ده.
- «لا حياء لحريص» لالچي (حريص) د مال د لاسته راوړلو له پاره عفت او حيا پرېږدي.
- «الحريص الاسير» لالچي (حريص) يوه اسير دی.
- «الحرص علامة الفقر» لالچ (حرص) د فقر نښه ده.
- «الحرص يفسد الايقان» لالچ (حرص) د الهی تقدير يقين خرابوي.
- «الحرص موقع في كثير العيوب» لالچ (حرص) انسان په ډېرو عیبونو کې اچوي.
- «لا يلقى الحريص مستريحا» لالچي (حريص) سړی آرام نه لری.

پيغامونه:

۱. د لالچي (حريص) دوي نښې دي:
جَزَع د ستونزو، سختی او بخل د لاس ته راوړني يا کاميابی په پېر(وخت) کې.
«هَلُوعاً إِذَا مَسَّهُ الشَّرُّ جَزُوعاً وَ إِذَا مَسَّهُ الْخَيْرُ مَنُوعاً»
۲. د ډيرو ناخوالو ريښه لالچ (حرص) ده.
جَزُوعاً ... مَنُوعاً
۳. انسان ډېر لږ حوصله لري، د لاسه ورکولو په وخت کې چيغي وهي او د لاس ته راوړو پر مهال بخل کوي.

ادبي لىنتى/ خىمجه هاى ادبى

.....

مَسَّهُ ... مَسَّهُ

۴. له بد سلوك خخه د خلاصون لاره د لمانخه ادامه ده.

خُلِقَ هَلُوعاً ... إِلَّا الْمُصَلِّينَ

۵. د انسان مادي فطرت د حرص په لور روان دى، دعا او د خداى (ج) ذكر يې منع كوي.

إِنَّ الْإِنْسَانَ خُلِقَ هَلُوعاً ... إِلَّا الْمُصَلِّينَ

«۱» غررالحكم.

توك ۱۰ – چوپړې ۲۱۷

۶. انسان له لمانخه نه پرته اندېښمن دى.

جَزُوعاً ... مَنُوعاً ... إِلَّا الْمُصَلِّينَ

۷. د دعا اغېزې په استقامت پورې اړه لري.

«الَّذِينَ هُمْ عَلَى صَلَاتِهِمْ دَائِمُونَ»

د حضرت محمد (ص) ۱۰۰ خويونه (عادتونه)

۱. پر لاري باندي يې، په ارامى او عزت، تگ کاوه.
۲. د تگ په وخت کي يې، گامونه پر حُمکه، نه خښول(کښول).
۳. نظر يې کښته اچاوه او حُمکي ته يې کتل.
۴. هر کس (خوک) چي به يې لیده، سلام به يې وراچاوه او هېچا د ده تر مخه، سلام نه دی ور اچولی.
۵. کله چي به يې چا ته، لاس په لاس کي ورکړ، ژر به يې د هغه لاس نه خوشي کاوه.
۶. د خلکو سره يې داسي ژوند کاوه چي، هر چا به سوچ کاوه چي، د حضرت محمد (ص)، هغه نږدې کس دی.
۷. هېچا ته به يې د سترگو تر بېخو نه کتل او مخامخ به يې ورته کتل.
۸. هېچا ته به يې برگ، برگ نه کتل.
۹. کله به يې چي اشاره کوله، په لاس به يې اشاره کوله نه په وريخو او سترگو.
۱۰. اوږد مهال يې، پټه خوله (سکوت) درلوده، د اړتيا پرته يې خبري نه کوي.
۱۱. هرکله چي به يې د چا سره خبري کوي، د هغه خبرو ته به يې تر پايه، غور نيوه.
۱۲. د هر چا سره چي به يې خبري کوي، په بشپړه توگه به يې سينه ورگرخوله او مخامخ به، ورته کښاسته.
۱۳. د هر چا سره چي به کښېناست، تر څو چي هغه به د ولاړېدو اراده نه وه کړي، هغه حضرت نه ولاړېده.

ادبي لښتني/ خمجہ های ادبی

.....

۱۴. د خدای (ج) د یادولو پرته، په مجلس کې نه دی کېناستلی او نه ځیني ولاړ شوی دی.
۱۵. مجلس ته ننوتو په وخت کې، د مجلس په آخر او دروازي ته نږدې کېناسته، نه د مجلس په منځ کې.
۱۶. په مجلس کې به یې ځانته، ځای نه ځانگړی کاوه او منعه یې ځیني کوله.
۱۷. هیڅکله یې د خلکو په حضور کې، تکیه نه کوله.
۱۸. ډېری ناستې یې مخ پر قبلي، وې.
۱۹. که به یې په مخکې نا خوښه کار کوم چې د شرعي سره په ټکر کې نه وه پېښ شوی، ده به نادیده نیوه.
۲۰. که به د چا څخه تېروتنه صادره شوه، هغه یې نه نقلوله.
۲۱. د چا څخه یې په خبرو کې، غچ نه دی اخیستی.
۲۲. هیڅکله یې د چا سره جنگ او جگړه نه کوله.
۲۳. هیڅکله یې د چا خبرې نه پریکولې، مگر که یې لغوه او باطل حرف نه وای ویلي.
۲۴. د سوال ځواب یې، څو ځله تکرار کوو، ترڅو په ځواب کې یې اورېدونکی، شکمن نه شي.
۲۵. کله چې به یې د چا څخه ناصوابې خبرې اورېدې، نه یې ورته ویل چې « ولى پلاني داسې ويل » بلکې فرمايل یې چې « په ځينو خلکو، څه کېږي چې داسې وايي؟ »
۲۶. د بې وزلو سره یې ډېره ناسته او ولاړه درلوده او ډوډۍ به یې هم ورسره، خوړله.
۲۷. د بنده گانو او غلامانو بلنه یې، هم منله.
۲۸. ډالی یې قبولوله، که څه هم به د شیدو یوه جام و.
۲۹. تر هر څه ډېره یې صله رحمې پر ځای کوله.

ادبي لښتني/ خمجہ های ادبی

.....

۳۰. د خپلوانو سره یې نېکي کوله، بې له دې چې پر نورو لوړوالی (بهتري) ورکړي.
۳۱. ښه کار ته یې تحسین او تشویق فرمایل او بد کار به یې غنده او نهې کاوه.
۳۲. هغه څه چې د خلکو د دین او دنیا د اصلاح موجب کېدل، دوی ته به یې و فرمایل:
- کوم څه چې حاضران یې له ما اوري غایبانو ته یې هم ورسوی.
۳۳. هر چا چې به عذر راوړ، دهغه عذر یې مانه (منه).
۳۴. هیڅوک یې، سپک نه گانه.
۳۵. هیڅکله یې چا ته ښکښل نه دي کړي او چا ته یې په بدو نومونو نه ویل.
۳۶. هیڅوک یې د خپلو اطرافیانو او په ده پورې د تړلو کسانو یې نفرتي نه کړل.
۳۷. هیڅکله یې، د چا عیبونه، نه پلټل.
۳۸. د خلکو د شر څخه یې پرهیز کاوه، د دوی څخه نه گوبښه کېده او د ټولو سره یې چلند وه.
۳۹. هیڅکله یې د خلکو بد نه ویل او د هغوی ډېر صفت یې هم نه کاوه.
۴۰. د نورو پر بې عزتي یې صبر کاوه او د بدی جزایي په نیکی سره، ورکوله.
۴۱. د ناروغانو پوښتنه (عیادت) یې کاوه، که څه هم به د مدیني شریفې په لري ځای کې وو.
۴۲. د خپلو اصحابو خبر یې اخیسته او د هغوی د حالاتو پوښتنه یې کوله.
۴۳. اصحابو ته به یې، په ښو نومونو، غږ کاوه.

ادبي لښتني/ خمجہ های ادبی

.....

۴۴. د اصحابو سره به يې په کارونو کې، ډيرې مشورېې کوي او پر هغه به يې ټينگار، کاوه.
۴۵. د يارانو په منځ کې به کېناسته، که به کومه ستونزه راتله چا نه شو کولای چې د دوی په منځ کې پيغمبر وپېژني.
۴۶. د خپلو يارانو په منځ کې به يې، انس او الفت راوسته.
۴۷. وعدي او تړون ته، تر ټولو وفادار انسان و.
۴۸. کله چې به يې بي وسه (غريب، فقير) ته کوم شی بخښل، په خپل لاس يې ورکاوه او چا ته يې نه حواله کاوه.
۴۹. که به پر لمانځه و، او د ده مخي ته څوک راغلي وای لمونځ يې لنډ، وایه.
۵۰. که به پر لمانځه و او ماشوم به ژړل لمونځ يې لنډ، وایه.
۵۱. پر هغه کسانو ډېر گران وو، چې خير يې نورو ته، ډېر رسېد.
۵۲. هيڅوک د ده د حضور څخه، نا اميد نه وو او فرمايل به يې: «د هغو کسانو اړتياوي (حاجتونه) را ورسوي، څوک چې يې تر ما نه شي، را رسولای. »
۵۳. هرکله چې به چا د ده څخه د اړتيا (حاجت) خواست کاوه، که سم و، روا يې باله او که نه و، په ښو خبرو يې راضي کاوه.
۵۴. د هيڅ چا درخواست يې نه رداوه، مگر که په معصيت کې و.
۵۵. د سپين زيرو يې ډېر عزت کاوه او پر کشرانو ډېر مهربان و.
۵۶. د بېوزلو يې، ډېر مراعات کاوه.
۵۷. د شر خوبو زړونه يې په نېکيو باندې تر لاسه کاوه او مجذوبول يې.
۵۸. په ښکاره به متبسم (پر شونډو خندان) و او په عين حال کې يې په زړه کې د الله (ج) څخه وېره ډېره، وه.

ادبي لښتني/ خمجہ های ادبی

.....

۵۹. کله چې به خوشحاله و، سترگو بانه يي يوه پر بله اېښودې او د خوشحالی اظهار به يي کاوه.
۶۰. د ده اکثره خندا، د تبسم وه، خندا يي غږ نه درلود.
۶۱. کله، کله به يي توکه کوه، اما د توکي او خندا په بهانه يي نا مناسب او باطل حروف، نه ويل.
۶۲. بد نوم ته يي تغيير ورکاوه او د هغه پر خای يي ښه نوم کاراوه.
۶۳. بردباري او سره سينه يي هم مهاله پر غصې يي وړاندېوالی کاوه.
۶۴. د شتمنی د هلاکت پر وخت، غصه نه ورتله او نه هم نا ارامه کېده.
۶۵. د خدای (ج) له پاره دومره په قهر کېده، چې بل چا به نه پېژنده.
۶۶. هيڅکله يي د خان غچ نه اخیسته، مگر په غير له هغو چې د حق حريم يي ماتوه.
۶۷. د محمد (ص) په وړاندې، تر ټولو منفورترين خوی، دروغ ويل وو.
۶۸. د خوشحالی او خفگان پر مهال يي د حق د يادولو پرته، بل څه پر ژبه جاري نه وو.
۶۹. هيڅکله يي، پيسې نه زيرمه کوي.
۷۰. په خوراک او پوښاک کې يي تر خپلو خدمت گارانو زيات شی، نه درلود.
۷۱. پر خاورو کېناسته او ډوډی يي هم ور باندي خوړه، مگر پاکي يي، تر هر څه خوښېده.
۷۲. پر ځمکه بيدېده.
۷۳. بوټونه او کالي يي خپله، اغوستل.

ادبي لښتني/ خمجہ های ادبی

.....

۷۴. په خپلو لاسونو يي، شيدې څښلې او د اوبښ پښې يي، پخپله ترې.
۷۵. هر خر يا کوم حيوان چې به ورته چمتو وو، ورباندې سپرېده او فرق يې نه ور کاوه.
۷۶. هرځای ته چې به ته، هغه خپله عبا (چپني ته ورته جامه) يې اواروله او گټه يې ځيني اخيسته.
۷۷. دده حضرت ډېری جامي، سپينې وې.
۷۸. چې نوې جامه به يې جوړه کړه، مخکينۍ يې، بې وزلي ته بخښه.
۷۹. فاخري ډوله جامه يي، د جمعي د ورځې وه.
۸۰. د بوتونو او کاليو د اغوستو پر مهال يې، له بني خوا، پېل کاوه.
۸۱. بېر او خيړن وېښتان يي، کراحت گڼل.
۸۲. تل به خوشبو و او زيات مخارج يې د عطرونو پر رانيولو وو.
۸۳. تل به يې اودس درلود او د اوداسه پر مهال يې، مسواک واهه.
۸۴. لمونځ لکه دده د سترگو نور و، ارامي او استراحت يې په لمانځه کې مونده.
۸۵. د هرې مياشتې پر ديارلسمه، څوارلسمه او پنځلسمه ورځ يې روژه نيوه.
۸۶. هيڅکله يې کوم نعمت پورې، نه خنډل.
۸۷. د الله تعالی لږ نعمت يې، ډېر گانه.
۸۸. هيڅکله يې غذا نه تعريفوله او نه يې بد پسي ويل.
۸۹. د غذا پر وخت چې به هر څه حاضر وو، ميل يې ورته ښکاره کاوه.
۹۰. د دسترخان پر سر يې، له خپلې خوا غذا نورو ته، ور اړوله

ادبي لښتني/ خمج هـى ادبي

.....

۹۱. د غذا پر مهال، تر ټولو ژر حاضرېده او تر ټولو وروسته ځيني ولاړېده.

۹۲. چي وړي به نه و، د ټوډي ميل يي نه کاوه او تر مړېدو وړاندې يي د ټوډي څخه انصراف کاوه، يعني پر ماره نس يي ټوډي، نه خوړله.

۹۳. معده يي هيڅکله دوي غذاوي هم مهاله، جمع نکري.

۹۴. په غذا کي يي، هيڅکله ټيغ (آروغ) نه دي اېستلي.

۹۵. تر خپله وسه يي، يواځي ټوډي نه خوړله.

۹۶. تر ټوډي خوړولو وروسته يي، لاسونه پرېمينځل او پر خپل مخ يي کښول.

۹۷. د اوبو څښلو پر مهال يي، دري ساه وي (اېندي) نيولي، په لمړي کي يي بسم الله او په آخر کي يي الحمد لله، ويله.

۹۸. تر هر ډول مستورو او حيا داره پيغلو، حياناک و.

۹۹. کله چي به کورته ننوت، دري واره يي اجازه غوښته.

۱۰۰. د کور ننوتو وختونه يي پر دريو برخو وېشلي وو:

يوه برخه يي د الله (ج) له پاره، بله برخه يي د کورني له پاره او درېيمه برخه يي د ځان او خلکو له پاره وه.

درو د شريف:

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِ مُحَمَّدٍ كَمَا صَلَّيْتَ عَلَى إِبْرَاهِيمَ وَعَلَى آلِ إِبْرَاهِيمَ إِنَّكَ حَمِيدٌ مَّجِيدٌ.

ژباړه:

خدایه!

ادبي لښتني/ خمچه های ادبی

.....

پر محمد (صلی الله علیه وسلم) او د محمد (صلی الله علیه وسلم) په
آل باندې درود او رحمت نازل کړه، لکه څنګه چې تا، پر ابراهیم (ع)
او د ابراهیم (ع) په آل باندې رحمت نازل کړ، بې له شکه ته د ستاینې
وړ او لوی یې.

اللَّهُمَّ بَارِكْ عَلَى مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِ مُحَمَّدٍ كَمَا بَارَكْتَ عَلَى إِبْرَاهِيمَ وَعَلَى
آلِ إِبْرَاهِيمَ إِنَّكَ حَمِيدٌ مَّجِيدٌ.

ژباړه:

خدایه!

برکت نازل کړه پر محمد (ص) او پر آل محمد (ص)، لکه څنګه
چې تا پر ابراهیم (ع) او د ابراهیم (ع) په کورنۍ برکت نازل کړ،
بې له شکه ته د ستاینې وړ ذات یې او ته لوی یې.

ادبي لښتني/ خمجہ های ادبی

د څاه کيندونکی مرگ په څاه کې وي

دوو ورونو په يوه ځای کې ژوند کاوه، هغوی په سوداگرۍ بوخت وو.

خورا بڼه او د مینې ډک ژوند يې درلود.

يوه ورځ، يوه ورور د سوداگرۍ له پاره د سيمی پرېښودو ته اړ شو او خپل ورورته يې وويل:

زه غواړم د څو ورځو د پاره، د سيمی نه لرې سفر وکړم، تر بيا راتگه، زما پر بڼې به پام او د ستونزو په وخت کې به ورسره مرسته کوي.

ورور يې و ويل:

دا ته څه وايي؟

بي غمه اوسه.

هېڅ سوچ مه کوه.

هغه د خپل ورور نه مننه وکړه.

د شپې وختي بيده او سهار وختي له خوبه پاڅېد.

خپلي بڼې ته يې و ويل:

زه د څو ورځو د پاره، سفر ته ځم.

د ستونزو په وخت کې، زما ورور له تا سره مرسته کوي.

هغې مننه وکړه.

ادبي لښتني/ خمجہ های ادبی

.....

میره یې د سهار چای، وختي وڅښه.

لمړی یې د خپلي بڼخي، بیا یې د ورور نه خدای پاماني واخيسته او
پر سفر یې پیل کړ.

هغه پرسوداگریز سفر بوخت شو.

ورور به یې اخوا دپخوا گرځېده او د خپل ورور د بڼخي په سوچ
کې شو.

پلانونه به یې سنجول، پای کې په بې حیایی او نېغه توگه، له هغې
نه، ناروا غوښتنه وکړه.

د ورور بڼخي یې د هغه غوښتنه و نه منه.

بیا یې هغې ته و ویل:

زه به تا ته، کلکه سزا درکړم.

هغې و ویل:

لاس دې خلاص!

بیا هغه و ویل:

وبه گورو.

څه موده، تېره شوه.

هغه د سزا ورکولو سوچونه وهل.

یوه ښه سوچ یې وموند او له ځانه سره یې و ساته.

د خپل د ورور د راتگ نه خبر شو.

ادبي لښتني/خمچه های ادبی

.....

خآن يي د هغه، لاري ته ورساوه.

د روغېر نه وروسته يي، خپل ورور ته وويل:

عجيبه بڼخه لري؟

ته چې په سفر لاري، خوگري لانه وي تېري شوي، چې هغه راغله او زمانه يي ناروا غوښتنه وكړه، ما د ستا په خاطر ډډه وكړه او د هغي خبره مي، و نه منه.

ورور يي ډېرخواشيني او په غصه شو.

كور ته چې ننوت، بڼخي يي پرې پام شو، چابكه چابكه د هغه مخي ته يي خآن ورساو او هغه ته يي بڼه راغلاست و وايه.

د مېړه غوسه لا ډېره شوه او هغي ته يي طلاق وركړ.

هر څه هغي پوښتني وكړي چې، څه پېښه شوي ده؟

هغه د خواب او سوچ نه پرته، له كوره وشړه.

بڼخه د كوره و وته او په لاري روانه شوه.

هغه د يوه عابد كور خوا ته لاړه.

كورتې نږدې شوه.

د كور مخي ته خادم ولاړ و.

خادم و ويل:

چېرته روانه يي؟

هغي و ويل:

غواړم عابد و وينم.

هغه و ويل:

ته دلته ودرېره، زه به لاړ او تا ته به اجازه واخلم.

هغي و ويل:

سمه ده!

ادبي لښتني/ خمچه های ادبی

.....

خادم کلا ته د ننه شو.

او هغې ته يې د ننوتو اجازه واخيسته.

بنځه د عابد کور ته د ننه شوه او خپله ټوله تېره شوې کيسه يې هغه ته وکړه.

بيا يې هغې ته و ويل:

زه څه کولای شم.

هغې و ويل:

که کوم کار راته پيدا او يا مي دلته وساتي؟

هغه و ويل:

زما يوه کوشنی ماشوم دی.

ته به د هغه پالنه وکړې او زه به تا ته بر سپره پر درې وخته ډوډی د مياشتې دوي دیناره هم درکړم.

هغې و منه او د عابد نه يې مننه وکړه.

هغې خپله دنده پیل کړه.

څو ورځې تېرې شوې.

خادم ته بنځه خوږه شوه.

بيا يې د هغې نه، ناروا کار غوښتنه وکړه.

هغې په زاريو، زاريو د هغه غوښتنه ونه منه.

ادبي لښتني/ خمجہ های ادبی

.....

خادم و ويل:

زه به تاته ډېره بي ساري، سزا درکړم.

خو ورځي تېرې شوي.

خادم د وخت موندلو سره سم د عابد ماشوم و واژه او پره يې پر
بنځي واچوه.

د وژني نه يې وروسته عابد ته د ماشوم وژني پيغام و رساوه.

عابد بنځه خپل حضور ته وبلله او هغي ته يې و ويل:

ماشوم دې ولي وژلی دی؟

هغي و ويل:

ما نه دی وژلی.

ماشوم خادم وژلی دی.

خادم و ويل:

نه!

ما نه دی وژلی.

زه خو پخوا هم دلته وم.

د دې په راتگ سره، دا کار وشو.

هغي ډېرې زاری وکړې، کوم ځای يې و نه نيوه.

عابد هغي ته دوي دیناره ورکړل او هغه يې له کوره وشړه.

ادبي لښتني/ خمچه های ادبی

.....

بښخه له کوره و وته او په یوې نا معلومه لار، روانه شوه.

هغه څه مخي ته لاره او سترگي يې په يوې ډلي ولږېدي.

هغه، ډلي ته نږدې شوه، گوري خلکو يوه کس نيولی او وهي يې.

بښخه وړاندې شوه او د خلکو نه يې وپوشتل:

دا سړي څه کړي چې تاسو راگير کړی او وهي يې.

خلکو و ويل:

دا سړی زمونږ پوروری دی، مونږ ورته وايو چې، زمونږ پور را کړه.

هغه تل پلمې کوي.

بښخي و ويل:

څومره له تاسو نه، پوروری دی؟

خلکو و ويل:

دوي دیناره.

بيا هغې دوي دیناره کسانو ته ورکړې او کس يې له وهلو خلاص کړ.

کس له بښخي نه مننه وکړه او هغه ته يې و ويل:

دا ښار د سړیتوب ښار نه دی.

زما او ستا به وروری او خورولي وي.

ادبي لښتني/خمچه های ادبی

.....

راځه دواړه له دې ښار نه، بل ښار ته لاړ شوو.
ښځې چې د دې ښار نه ترڅه خاطره درلوده، د هغه خبره يې ومنه
او دواړه د يوه سيند (سين) پر لور روان شوو.
سيند ته ورسېدل،
سيند غاړې ته يوه کښتې ولاړه وه.
کس کښتې ته نږدې او کښتويان سره يې خبرې پيل کړې.
هغه يې پر کښتويان و پلوره او په بهانه يې له ښځې نه ځان پناه کړ.
کښتويان ښځې ته و ويل:
د ورور تر راتگ پورې، راځه کښتې کې کښېنه!
ښځه په کښتې کې، کښېناسته.
کښتويان، کښتې ته حرکت ورکړ.
ښځې و ويل:
صبره وکړه!
زما ورور راشي!
کښتويان و ويل:
کوم ورور؟
هغې و ويل:

ادبي لښتني/ خمچه های ادبی

.....

کوم چې له ما سره و .

کښتنيوان و ويل:

د څه شي ورور؟

هغه ته يې پر ما، خرڅه کړې يې.

هغه خپلې پيسې واخيستي او لاړ.

بنځه ډېره خواشيني شوه.

سور اوسپلی يې و باسه.

کښتني او بو منح ته لاړه.

بيا کښتنيوان هغي نه د ناروا کار غوښتنه وکړه.

بنځه هک پک، پاتي شوه.

خدای نه يې و غوښتل چې هغه وژ غوري.

د خدای حکم سره سم، وريځه په آسمان کې پيدا او پر ورېدو يې پيل کړ.

څه ځنډ وروسته، طوفان هم پيل شو.

کښتني يې ټوټه، ټوټه او بيا ډوبه کړه.

کښتنيوان يې و واژه او بنځه يې هوبنه پر يوې تختي، پاتي شوه.

اوبو ورو، ورو هغه د سيند غاړې ته ورسوه.

ادبي لښتني/ خمچه های ادبی

.....

په دې وخت کې د ښار پاچا کوم چې د ښکار له پاره وتې و، پر
ښځې يې سترگې ولگېدې.

عسکرو ته يې امر وکړ چې هغه له اوبو و باسي.

عسکرو د امر سره سم، هغه يې له اوبو و باسه او د سيند غاړې ته
څېرمه، پر شگو واچوه.

هغه بې هوښه، مگر ژوندی وه.

هغه يې د خپل طبيب په مرسته په هوښ راوسته او د هغې يې درملنه
وکړه.

هغې خپله ټوله كيسه پاچا ته وکړه.

پاچا هغې ته د واده کولو، وړانديز وکړ.

ښځې ومنه.

هغې به پاچا ته ښې مشورې ورکوي.

هغه په مشورو ورکولو کې، مشهوره شوه.

څه موده تېره شوه.

د ښار قاضي مړ شو.

پاچا د نوي قاضي ټاکولو له پاره، مشورې پيل کړې.

خلکو د پاچا وغوښتل تر څو ښځه د ښار قاضي په توگه و ټاکي.

پاچا هم هغه، د ښار قاضي په توگه، وټاکه.

ادبي لښتني/ خمجہ های ادبی

.....

د ټاکلو نه وروسته يې پا چا ته و ويل:

زه غورام خپلو مغرېضينو ته، سزا ور کړم.

پاچا ومنه او اعلان يې وکړ تر څو خلک راتول شي.

خلک راتول شوو.

- لمړی يې د خپل مېړه او د مېړه ورور (لېور) و غوښتل.

خپل پخوانی مېړه يې خوشي او لېوره ته يې تور لگلو په هکله، اتيا درې وهلو سزا واوروله او پر هغه باندې يې حد جاری کړ.

- بيا يې عابد او خادم و غوښتل.

عابد يې خوشي خادم يې د قاتل په توگه معرفي او قصاص حکم يې پرې جاری کړ.

- بيا يې پوروری و غوښت او هغه يې د مفسد په توگه خلکو ته ور وپېژاند او هغه يې، بند خونې (جبل) ته ولېږه. ټولو ته يې سمې او مناسبې سزا گانې ورکړې.

ادبي لښتني/ خمجھ های ادبی

.....

کاريز

په پخوا پېر کې يوه پاچا غوښتل چې د يوې سيمې نه د کاريز وياله (بياله) تېره او پټې پرې خروب کړي.

کروندگرو ته يې امر وکړ تر څو د ويالې کيندنې چارې پيل کړي.

هغوی د ويالې کيندنې چارې پيل کړې.

په يوې سيمې کې د کاريز وياله د يوې کونډې ښځې کور ته جوښت تېرېده، کومه چې کونډې کور ته يې زيان (تاوان) رساوه او هغې د کور نړېدو، سبب گرځېده.

کونډې ښځې چې دا حال وليد، کروندگرو ته يې وويل:

وياله له بلې خوا تېره کړئ چې زما کور ته زيان و نه رسوي.

هغوی و ويل:

مونږ د پاچا امر پر ځای کوو، ته کولای شي پاچا ته خپل عرض وړاندې کړي.

هغې ومنه.

سهار شو.

کونډې ښځې پاچاهې دربار ته يې ځان ورساوه او خپل عرض يې پاچا ته وړاندې کړ.

پاچا کونډې ښځې ته و ويل:

ادبي لښتني/ خمجہ های ادبی

.....

زه به ایت (هیت) وټاکم او ستا ستونزه به حل شي.

هغی د پاچا نه مننه وکړه او بېرته کور ته، روانه شوه.

پاچا هم لس کسيز هیت وټاکه او له هغوی يې وغوښتل چې د کونډې کور نه لیدنه، موضوع دې په هر اړخيزه توگه وڅېړي او پایله يې له پاچا سره گډ (شريکه) کړي.

بنځه کورته ورسېده.

سبا لس کسيز هیت سيمي ته لار او د هغی د کور نه يې لیدنه وکړه.

هغوی د خپل په راپور کې داسي وليکل:

وياله د کونډې بنځې کور ته کوم زیان نه رسوي، بايد پاچا د امر سره سم دې تېره شي.

هغوی خپله پایله د پاچا سره گډ (شريکه) کړه.

پاچا هم خوښ شو.

کروندگرو خپلو کيدنو ته دوام ورکړ.

کونډې بنځې چې کروندگر وليدل په غصه شوه او هغوی ته يې وويل:

کيندنه مو بي حايه ده.

تاسو د هیت نظر وگورئ.

هغوی و ويل:

مونږ سره د لس کسيز هیت نظر شته کوم چې پاچا ټاکلی و.

ادبي لښتني/ خمجھ های ادبی

.....

هغې بيا د پاچاهۍ دربار ته، ځان ورساو او د پاچا سره يې وکتل.

پاچاه هغې ته وويل:

ما ستا د ستونزې اواری له پاره لس کسيز هيت و ټاکه.

هغوی سيمه له نږدې وکتله او پایلې کې يې ليکلې دي.

وياله د کونډې ښځې کور ته، کوم زيان، نه رسوي.

هغه په ژړا او فرياد شوه.

پاچاه ته يې وويل:

صيبه!

د هغوی پرېکړه زما په زيان ده.

هغوی نا سمه پرېکړه، کړې ده.

ښه به دا وي چې تاسو په خپله، زما کور وگورئ.

که يې زيان رساوه، وياله بچه کړئ او که زيان يې نه رساوه، زما

کور لږنگ کړئ.

پاچا و منه، سبا سيمي ته لاړ او کور يې په خپل سترگو وليد کوم چې

د ويالې په تېرولو سره، د هغې کور سل په سلو کې وړانډه.

بيا پاچا کروندگرو ته وويل:

وياله د کونډې ښځې کور څنگ نه لرې کړئ تر څو د هغې کور د

نږدو نه بچ شي.

ځينې وختونه، تر ډېرو نه لږ ښه او فيصلي د ټولو په گټې کوي.

دوي ورونه

په پخوا پېر کي دوي ورونه وو.

د هغوی ژوند ښه نه وه، نه يې ځمکه درلوده او نه هم کوم کسب او کار.

نه يې زر درلودل او نه هم زور.

سهار وختی به غره ته، تلل.

الته به يې لرگي وهل، بيا به يې په شا کول، بازار ته به يې وړل ،
خرڅول او د هغو پر پیسو به يې ځانو ته د کور اړونده خوراکي توکي
او شيان اخیستل.

دوی به هره ورځ دا کار، تر سره کاوه.

څه موده تېره شوه.

یوه ورور يې ناروغه او په کور کي پرېوت.

دوايي يې وکړه، مگر ښه نه شو.

څه موده وروسته هغه، مړ شو.

ورور يې، هغه خاورو ته وسپاره.

ورور به يې، په يوازي توگه سهار له خوا لرگي راوړل، په بازار کي
به يې پلورل او د خپل مړ شوي ورور ضروریات به يې پرې پوره
کول.

ادبي لښتني/ خمج هـاى ادبى

.....

بيا به د ماسپښين له خوا هم غره ته، ته لرگي به يې راوړل، په بازار
كې به يې پلورل د خپل كور ضروريات به يې پرې، پوره كول.

پر هغه كار ډېر شو.

څه موده تېره شوه.

هغه هم كلك ناروغه شو.

د كورنۍ غوښتنې هم ډېرې شوې وې.

هغه به سوچونه وهل، كوم چې بې گټې وو.

بيا يې آوازه واچوه:

كه چېرې يوه څوك ما ته د يوه كال نفقه را كړى، زه يې د حضرت
خدر(ع) سره ور پېژنم (معرفى) كوم.

آوازه، هرې خوا خپره او خبره تر پاچا ورسېده.

پاچا هم، هغه دربار ته وغوښت.

د هغه سره يې خبرې وكړي او هغه ته يې د يوه كال نفقه وركړه.

هغه هم د څه لنډې مودې له پاره وخت واخيست.

څه وخت تير او موضوع د پاچا له هېره و وته.

څه موده وروسته د دربار يوه كس د پاچا سره وليدل، هغه ته يې
شيطاننت او تېره شوې كيسه يې ور په ياد كړه.

پاچا هغه كس، خپل دربار ته وغوښت.

ادبي لښتني/ خمچه های ادبی

.....

کس ډېر وار خطا اوزره يې په ډېهارو شو.

له ځانه سره يې و ويل:

پاچا خو ما وژني.

په هره توگه، بايد لار شم.

توکل په خدای.

د هغه د ننوتو سره سم، يوه سپين بريری هم ننوت.

چا به سوچ کاوه چې د پلانی وزير خپلوان به وی او بل به سوچ کاوه:

کېدای شي، پاچا راغوبنتی وي.

پاچا خپل وزيران را و غوښتل او خبره يې د هغوی سره گډ (شريکه) کړه.

هغوی د غونډې غوښتنه وکړه.

پاچا ومنه او غونډه يې وبله.

غونډه پيل شوه.

لمړی يې يوه وزير ته و ويل:

د سزا ورکولو په هکله، خپل نظر څرگند کړه!

- لمړي وزير و ويل:

بايد لوي اور بل او دا کس دې په کې واچول شي تر څو د نورو له پاره د عبرت درس، شي.

ادبي لښتني/ خمجہ های ادبی

.....

سپين ږيري و ويل:

وزير ريښتيا وايي دا د وزير سره مناسبه خبره او د کس له پاره مناسبه سزا ده.

- دويم وزير و ويل:

دا کس بايد په ژوندوني له پوسته او په دښتني کي دي خوشي، مچان او مياشي به يې و چچي او په زجر به مړ شي.

سپين ږيري و ويل:

وزير ريښتيا وايي.

دا د وزير سره مناسبه خبره او د کس له پاره مناسبه سزا ده.

- درېيم وزير و ويل:

دا کس دي بايد توتي توتي او له منځه لار شي.

سپين ږيري و ويل:

وزير ريښتيا وايي.

دا د وزير سره مناسبه خبره او د کس له پاره مناسبه سزا ده.

- اخر وزير يې چې زده کړي يې کړي وي، و ويل:

پاچاه صيب!

ادبي لښتني/ خمجہ های ادبی

.....

کومه مرسته چې تا د ده سره کړې ده، ملت د خزانې (بيت المال) نه دې کړي، کومه چې د خلکو پورې اړه لري.

تا له خپله جبه څه نه دې ورکړي.

کېدای شي د ځان د خلاصون له پاره يې کړي وي.

هغه نه باید، و وژل شي.

سپين ږيري و ويل:

وزير ريښتيا وايي.

دا د وزير سره مناسبه خبره او د کس له پاره مناسبه سزا ده.

بيا پاچا مخ سپين ږيري ته واراوه او ويې ويل:

تا د هر وزير خبره تاييد کړه، دا څنگه کېدای شي؟

ليونی يې که په حال؟

سپين ږيري و ويل:

- لمړی وزير دې د آهنگر زوی ده، هغه يې له اوره کوم بل

څه نه دي ليدلي، هره سره اوسپنه به يې په اور تودوه او هغه

ته به يې د څټک وهلو سره شکل ورکاوه.

- دوېم وزير دې د موچي زوی دی، هغه ټول عمر د پوستکو

(څرمن) سره تېر شوی دی، هغه به ژوي له پوسته کول او

له څرمن نه به يې بوټان، پني او نور وسايل جوړول.

ادبي لښتني/ خمچه های ادبی

.....

- دريم وزير دي د قصاب زوی دی، هغه بي له حلالولو او توتی، توتی کولو بل کوم شی نه و کړي او نه پرې پوهېږي.

- اخر وزير دي د سړي زوی، پوی دی، زده کړې يې کړي، ښه خبره يې وکړه او زما هم د تاييد وړده.

پاچا وزيرانو ته مخ واړو او غوښتل يې د هغوی نظر هم ولري.

په دي وخت کې، سپين ږيري سړی تری تم شو.

ټول هک پک شوو.

کس و ويل:

هغه حضرت خدر(ع) و.

زما وعده سمه وه.

پاچا ه چي ډير حيران شوی و، د هغه نه يې ښنه و غوښته.

ادبي لښتني/ خمچه های ادبی

.....

اصلیت پېژندنه

په پخوا وختونو کې یوه پاچا ژوند کاوه.

هغه ډېر زیږک او هوښیار وزیر درلود.

یوه ورځ هغه خپل وزیر را وغوښت او هغه ته یې یوه اس وښود، د اس یې ډېر صفتونه (توصیفونه) وکړل.

بیا یې وزیر ته و ویل:

ته په کې څه وایې؟

هغه و ویل:

اس اصلی نه دی.

پاچا امر وکړ تر څو اصلی خاوند و مومي او د موضوع څرنګوالی د هغه نه پوښتنه وکړي.

کس یې و موند او دهغه نه یې پوښتنه وکړه.

هغه په ځواب کې و ویل:

کوم وخت چې دا اس وزېږېد، مور یې ناروغه او مړه شوه.

مونږ اس غوا ته واچوه او اس د غوا شیدې خورلې او لوی شوی دی.

د څېړنې نه وروسته پاچا وزیر و غوښت او له هغه یې و پوښتل:

ته څه پوی شوی چې اس اصلی نه دی؟

ادبي لښتې / خمچه های ادبی

.....

وزیر و ویل:

اصلی اس و اینه په خوله کې نیسي بیا سر لوروی او و اینه خوري .
مگر دا د غوا په شان په اخور کې سر تیت اچوي او و اینه خوري.
پا چاه خوشحاله شو او خپل وزیر ته یې دېرش – څلوېښت مېرې او
وزې انعام ورکړې.
څه موده تېره شوه.

هغه بیا خپل وزیر و غوښت او له هغه یې و پوښتل:

زما په بڼې کې څه وایې؟

هغه و ویل:

دا به، بې ادبي وي چې ستا د بڼې په اړه څه و وایم.

پا چا و ویل:

زما له خوا اجازه ده.

وزیر و ویل:

ستا بڼه هم شا زادګی (اصلي) نه ده.

پا چا بیا خپلې څېړنې د خواښي نه پیل کړې.

هغې و ویل:

مونږ یوه کوشنۍ لور درلوده.

کومه مو چې د ستا په نوم کړې وه.

ادبي لښتني/ خمچه های ادبی

.....

هغه ناروغه او بیا مړه شوه.

مونږ د پاچا سره مشوره وکړه چې د مینځي لور واخلو او غټه یې کړو.

تر څو په خبرو کې پر (ملامت) نه شوو.

د څېړني نه وروسته پاچا وزیر و غوښت او له هغه یې و پوښتل:

ته څه پوی شوی چې هغه شازادگی نه ده؟

وزیر و ویل:

شازادگی په وړو، وړو خبرو پسې نه ګرځي.

مګر ستا بڼه کله مینځي سره شخړه کوي او کله له یمې سره.

پاچا خوشحاله شوه او هغه ته یې دېرش – څلوېښت مېړي او وزې انعام ورکړي.

بیا یې و ویل:

زما په هکله څه وايي؟

هغه و ویل:

دا ستونزمنه ده چې ستا په هکله څه و وایم.

پاچا و ویل:

ته باید و وایي چې زه شهزاده یم او که نه.

هغه و ویل:

ادبي لښتني/ خمجہ های ادبی

.....

ته باید ما ته لیک راکړې چې د ریښتیا په ویلو سره، ما نه مړ کوي.

پاچا ومنه او هغه ته یې لیک ورکړ.

بیا یې وویل:

اوس و وایه چې زه شهزاده یم او که نه؟

هغه وویل:

نه!

ته شهزاده (اصلي) نه یې.

هغه خپلې څېړنې، خپلې مور نه پیل کړې.

هغې وویل:

ډېر وخت زمونږ اولاد نه کېده او مونږ هم حیران وو تر څو پاچا د

مرگ نه وروسته، میراث چا ته پرېږدو؟

څه وخت تېر شو.

مونږ په دښتې کې، روان وو.

سترگې مو پر څو ماشومانو ولگېدې کوم چې د شپږو زامن وو.

مونږ یوه ښکلې ماشوم یانې ته خوښ کړې او د ډېرو پیسو په مقابل

کې مو واخیستې.

د څېړولو نه وروسته پاچا خپل وزیر و غوښت او هغه ته یې وویل:

ته څه پوی شوی چې زه شهزاده (اصلي) نه یم؟

ادبي لښتني / خمچه های ادبی

.....

وزیر و ویل:

د پاچا په دربار کې سره زر، سپین زر او نور جواهرات خورا ډېر وي.

مگر تا د هغوی پر خای، ما ته مېرې او وزې انعام راکړي.

دا په دې مانا چې ته د شپون زوی او اصلی شهزاده نه یې.

بنوونکی او زده کونکي

یوه ورځ بنوونکي له زده کونکو و پوښتل:

زړور څوک دی؟

- یوه زده کونکي گوته پورته کړه او ویې ویل:

زړور هغه څوک دی چې یوازې پر دښمن حمله وکړی او د هیچا، و نه ډار شي.

- بل زده کونکي و ویل:

زړور هغه څوک دی چې په ځنگله کې شپه تېره او و نه ډار شي.

- بل زده کونکي گوته پورته کړه او ویې ویل:

زړور هغه څوک دی چې له زمري او پرانگه و نه ډار شي.

- بل زده کونکي و ویل:

زړور هغه څوک دی چې سیند کې لامبو وهي له یوې خوا نه بلې خوا ته، تېر شي او ونه ډار شي.

- بل زده کونکي و ویل:

زړور هغه څوک دی چې په طوفان کې روان وي باران ، رلی پرې و ورپړی او و نه ډار شي.

هر زده کونکي به څه ویل او بنوونکي به ور ته سر خوزاوه.

په دې وخت کې یوه بل زده کونکي گوته پورته کړه.

ادبي لښتني/ خمچه های ادبی

.....

بنوونکي و ويل:

ته څه وايي؟

- هغه و ويل:

زړور هغه څوک دی چې د خپل مور او پلار لاسونه مچ
(مچو) کړي او و نه ډار شي.

په دې وخت کې بنوونکي په ژړا شو.

زده کونکي د بنوونکي نه و پوښتل:

ما خو به کومه وړانه (بده) خبره نه وي کړې؟

بنوونکي و ويل:

نه!

زه داسې زړور نه وم چې خپل پلار او مور لاسونه مې مچ (مچو)
کړي وي.

ادبي لښتني/ خمجہ های ادبی

.....

آفت (ايت) او فتنه

په پخوا وختونو کي يوه کس ژوند کاوه چي نوم يې آفت (ايت) و.

هغه د يوې نجلۍ سره واده وکړ.

هغه د بڼځي نوم فتنه و.

څه وخت وروسته هغوی د زوی خاوندان شوو.

پر هغه يې نوم فساد کېښود.

زوی يې لانه و لوی شوی، چي مړ شو.

خلک به د هغه فاتحي او غم شريکۍ له پاره، هغوی کور ته راتلل.

هغوی به ويل:

تر څو چې آفت (ايت) او فتنه ژوندي وي، ډېر فسادونه به وزېږوي.

تاسو سوچ مه کوئ او مه پرېښانه کېږئ.

ادبي لښتني/ خمجھ های ادبی

.....

انگریز

په پخوا وختونو کې یوه انگریز د افغانستان یوه ولایت ته، تاریخي
اثارو لیدو د پاره راغلی و.

هغه د خپل ژباړونکي سره په ښار کې چکر واهه.

د سړک تر غاړې یوه کس ناست او د انگریز نه یې د خدای په نامه
خیرات و غوښت.

انگریز ورته پام نه شو او خپله لاره یې ونیوه.

څه وخت وروسته بېرته خپل هېواد ته لاړ.

پر زړه یې وگرځېد چې یوه کس دهغه نه څه و غوښتل.

خپل ژباړونکی یې و غوښت تر څو وپوښتي چې، هغه څه غوښتل.

ژباړونکی یې راغی او هغه ته یې و ویل:

څه مو ویل؟

انگریز و ویل:

هو!

په افغانستان کې یوه کس له ما، څه و غوښتل.

کولای شې، و وایې چې، هغه څه ویل؟

ژباړونکي و ویل:

ادبي لښتني/ خمچه های ادبی

.....

هغه د خدای په نامه مرسته وغوښته.

انگریز ډېر خفه شو او لس لکه افغانی یې هغه ولایت والی ته ولپړې
تر څو هغه سرک غاړې بینوا ته یې ورکړي.

والی پیسې نیمې کړې.

پنځه لکه یې په خپل جب کې د ننه کړې.

بیا یې ښاروال وغوښت.

هغه ته یې وویل:

یوه انگریز د سرک غاړې بینوا ته پنځه لکه افغانی رالپړلي دي.

دا واخله او هغه ته یې ورکړه.

ښاروال پیسې واخیستي.

درې لکه یې په جب کې کېښودې.

دوې لکه نورې یې د سیمې (ناحې) ښاروالی ریس ته ورکړې.

هغه ته یې وویل:

یوه انگریز د سرک غاړې بینوا ته دوې لکه افغانی رالپړلي دي.

دا واخله او هغه ته یې ورکړه.

هغه یوه نیم لک یې په جب کې کېښودې.

بیا یې د سیمې (ناحې) مدیر ته وویل:

یوه انگریز د سرک غاړې بینوا ته پنځوس زره افغانی رالپړلي دي.

ادبي لښتې/ خمچه های ادبی

.....

دا واخله او هغه ته يې ورکړه.

هغه پيسې واخيستې.

څلويښت زره يې په جب کې کېښودې.

بيا يې د سيمې (ناحې) مامور و غوښت.

هغه ته يې و ويل:

يوه انگريز د سرک غاړې بينوا ته لس زره افغانی رالېږلي دي.

دا واخله او هغه ته يې ورکړه.

مامور هم نهه زره افغانی په جب کې کېښودې.

او له ځانه سره يې و ويل:

هسي هغه بينوا او د ورځې سل، يونيم سل افغانی ټولوي.

د هغه د پاره، زر افغانی خورا ډېرې دي.

هغه له ودانۍ نه و وت او بينوا يې وموند.

بيا يې هغه ته زر افغانی ورکړې.

بينوا هم مامور ته دعا وکړه.

ادبي لښتني/ خمچه های ادبی

.....

د سلطان محمود غزنوی د وخت کیسه

د هغه په وخت کې یوې ځوانې او ښایسته جلی ژوند کاوه، هغې به د هر کس وړاندیز نه مانه او شرط یې دا وه چې کس باید یوه کسب یاد ولري.

یوه ورځ پاچا د یوه ځای نه تېرېده.

ویي لیدل چې، څه خلک ناست او څه اوبې.

پاچا هغوی ته نږدې شو او ویي پوښتل:

څه اوبې؟

هغوی و ویل:

مونږ پوزي اوبو.

هغه و ویل:

کولای شئ، ما ته یې هم زده کړئ؟

هغوی و ویل:

هو!

ته کښېنه او وگوره!

ډېر اسانه کار دی.

پاچا د هغوی تر څنگ کښېناست.

ادبي لښتني/ خمچه های ادبی

.....

په یوې گړۍ کې یې پوزی اوبدل، زده کړل.

بیا روان شو.

پر سبا یې د هغې انجلی نه د واده غوښتنه وکړه.

هغې ترې پوښتنه وکړه.

څه کسب دي یاد دی؟

هغه و ویل:

پوزي اوبدل مې یاد دي.

هغې ومنه او د پاچا سره یې واده وکړ.

څه موده تېره شوه.

پاچا و غوښتل گز مې کنټرول کړي.

پاچا د مایې نه د باندې او په دښتو کې روان شو.

هغه د انسان خوړو په کلا برابر شو.

انسان خوړو پیره دارانو هغه ولید، په چالاکی سره یې ونيو.

بیا یې کلک و تاره او کلا ته یې د ننه کړ.

وروسته یې د تل پور ته (تهکوی) د ننه کړ.

الته ډول، ډول انسانان زورند، غوښې توتې، توتې او څه خلک

انسانانو د غوښو په خوړو، لگیا وو.

پاچا ډېر وار خطا شو.

ادبي لڀنتي/ ڄمڄه هائي ادبي

.....

هغه و ويل:

ما مه وڙني!

زه تاسو ته، هره ورځ ڪٿه رسوم.

انسان خورو و ويل:

ڇه ڪٿه رسوي شي؟

پا ڇا و ويل:

زه په پوزي اوبدلو ڪي ڊپر ٽڪره ڀم.

زه به پوزي و ڀم، تاسو به ڀي په بازار ڪي و پلوري او پيسي به، تر لاسه ڪري.

هغوي ومنه.

بيا پاڇا د هغوي نه و غوبنٽل تر ڇو د پوزي اوبدلو مواد، ورته راوري.

هغوي پاڇا ته مواد راورل او هغه به پوزي اوبدل.

انسان خورو به هغه پوزي بازار ته، ورل او پلورل.

بيا ڀي د هغوي نه رنگونه و غوبنٽل.

انسان خوارو و پوبنٽل:

پر رنگو ڇه ڪوي؟

پا ڇا و ويل:

ادبي لښتني/ خمجہ های ادبی

.....

پوزي پرې رنگوم او رنگ کړي پوزي په بازار کې ښه خرڅېږي.
هغوی خوشحاله شوو.

بيا يې پاچا ته رنگونه راوړل.

پاچا به پوزي اوبدل، بيا به يې رنگول.

انسان خوارو به هغه په لورې بې، پلورل.
څه موده تېره شوه.

بيا پاچا په سوچ کولو پيل کړ.

يوه ښه چل (چم) يې و موند.

يوه ښکلې پوزی يې و اوبده او هغه يې ښکلې رنگ کړ.

په رنگ يې پوزي کې د خپلې ستونزې وليکي.

بيا يې پوزی انسان خورو ته په لاس ورکړ او هغوی ته يې و ويل:

دا پوزی پلاني (فلاني) وزير ته يوسه هغه يې په لوره بيه اخلي.
انسان خواره ډېر خوشحاله شوو.

پوزی يې واخيست او پاچا دربار ته يې ورساوه.

وزير يې و موند او هغه ته يې و ويل:

زمونږ پوزي اوبدنکي دا پوزی په ډېر مهارت سره اوبدلې، رنگ
کړی او تا ته يې لېږلی تر څو په ښې بيه يې و پېږي.

وزير هم ډېر زيرک سړی و.

ادبي لښتني/ خمچه های ادبی

.....

هغه د پوزي په رنگولو راز باندي پوی شو.

د پاچا ليکنه يي ولوسته.

او پوزی يي د هغوی نه، په لوړه بيه واخيست.

بيا يي هغوی ته و ويل:

تاسو نور تکليف مه باسي.

زه څه کسان تاسو سره الله لېرم چي هره ورځ له تاسو نه پوزي راوري او بني پيسي درکړي.

هغوی و منه او ډېر خوشحاله شوو.

وزير يوه کوماندان (قوماندان) سره د څو عسکرو سره وليکل.

هغوی الله ورسېدل.

د انسان خوارو پر کور يي پرغل کړ.

پاچا يي آزاد کړ.

څه انسان خواره يي و وژل.

څه يي تپيان او نور يي له ځانه سره دربار ته يوړل.

هغوی يي هم د خلکو په مخ کي په دار و زړول.

ادبي لښتني/ خمجھ های ادبي

.....

د بلخ په پاچاهي کي

پخوا پير په بلخ کي يوه لويه او مشهوره پاچاهي وه.

په پاچاهي کي ډېرو غلامانو او مينځو هم ژوند کوو.

وداني او انگر و نه، خورا ډېر وو.

يوه ورځ د يوې مينځي او مېرې تر منځ اختلاف پيدا شو.

مينځه که اخوا تله مېرې ته به يې ډب ورکاوه او که دېخوا تله، مېرې ته به يې ډب ورکاوه.

دا کار به هره ورځ او څو واره تر سره کېده.

مېرې، مينځي ته څه نه ويل او په زړه کي به يې اچوه.

دا کړنه يوې بيزوگي وليده او خپل پاچا (مشر) ته يې ولېږدوه (انتقال کړه).

د بيزوگانو پاچا، ټولي بيزوگاني وغوښتي او د بيزوگي کيسه يې هغوی ته بيان کړه.

بيا يې وويل:

حالات وران او راپور خطرناکه دی، ښه به دا وي چې له دې سيمي نه کډه شوو.

بيزوگانو ته د خپل پاچا خبره، خوند ور نه کړ.

چا يوه څه او بل، بل څه ويل.

ادبي لښتني/ خمجہ های ادبی

.....

بلي بيزو و ويل:

دا کومه ستونزه نه ده.

مېره به څه وي او تاوان به يې څه وي.

بنه به دا وي چې خپل ژوند، په عادي توگه مخ ته يوسو.

د بيزوگانو مشر و ويل:

ما خپله غاړه خلاصه کړه، نور ستاسو خپل کار دی.

څه وخت تېر شو.

يوه ورځ مينځې په لاس کې اور نيولی و او غوښتل يې تناره خونې ته يې يوسي.

په دې وخت کې د مېرې ورته پام شو او له ځانه سره يې و ويل:

دا ډېر بنه وخت دی.

زه به ستا خوښه شم.

د مينځې څټ(شا) ته ورو، ورو روانه او تناره نږدې د لرگو او واښو زېرمې ته نږدې يې مينځه د څټ (شا) خوا نه په درېغه و وهله.

مينځه پر ځمکې و غورځېده او اور واښو او لرگيو زېرمې ته و لوېد او اور يې واخيست.

په لږ ځنډ کې اور ټولې پاچاهۍ ته خپور او خلکو د ځان ژغورني له پاره هرې خوا، خواره واره شوو.

څه مړه او ډېر کسان په کې ټپيان شوو.

ادبي لښتني/ خمچه های ادبی

.....

پا چا د درملني له پاره طبيبان (ډاکټران) ټول (غونډ) او د هغو نه يي د علاج په هکله، د مرستي غوښتنه وکړه.

هغوي په گډه و ويل:

ناروغان سوځېدلي او خورا ډېر دي.

د علاج او دوايي له پاره يي يواځي يوه لار شتون لري.

پاچا وپوښتل:

کومه لار؟

هغوی و ويل:

د علاج له پاره بيزوگانو پوستکو ته، اړتيا شته.

پاچا خپل سر لښکر و غوښت او هغه ته يي امر وکړ تر څو شاوخوا غرونه او غونډۍ کلا بندې، بيزوگانې ونيسي او پوستکي يي دربار ته راوړي تر څو طبيبان د سوزېدلو کسانو علاج پرې وکړي.

لښکر روان او سيمي کلابندې شوي.

خبره د بيزوگانو پاچا ته ورسېده.

په دې وخت کې، ډيري نورې بيزوگانې هم پاچا خوا ته ورسېدې.

هغه و ويل:

ما خو پخوا ويلي و چې خبره ورانه يا خطرناکه ده.

تاسو، و نه منه.

ادبي لښتني/ خمجہ های ادبی

.....

بيا بيزوگانو و ويل:

اوس به څه چل وکړو.

د بيزوگانو پاچا و ويل:

اوس هر څوک دې، خپل سر وباسي.

بيا ټولو په مندو پيل کړ.

ډېری بيزوگانې ونيول شوې او پوستکي يې ترې و وپستل شوو.

د علاج له پاره دربار ته ولېږدول شوو.

الته طبيبانو پرې درملنه پيل کړه.

پايڼه:

اختلاف، اختلاف دی بايد ورته په لږ نظر و نه کتل شي.

د اختلاف پيلي ستونزې را منځته کوي.

پای

ادبي لښتني / خمچه های ادبی

ترجمه مطالب

از زبان پښتو

به

زبان دری

ادبی لیبنتی/ خمجه های ادبی

هَلُوع

آیه ۱۹ سوره معارج

سوره: معارج ۷۰

جز: ۲۹

نزول: مکه مکرمه

إِنَّ الْإِنْسَانَ خُلِقَ هَلُوعًا (۱۹)

ترجمه:

انسان مخلوقی سخت حریص و بی صبر است.

معانی کلمات آیه:

هَلُوع: بسیار حریص بسیار جزع کننده.

طبرسی فرماید:

«الهلوع: الشديد الحرص الشديد الجزع»

هلع: جزع و شدة الحرص.

آیات ۱۹/۲۰/۲۱/۲۲ و ۲۳:

إِنَّ الْإِنْسَانَ خُلِقَ هَلُوعًا «۱۹» إِذَا مَسَّهُ الشَّرُّ جَزُوعًا «۲۰» وَإِذَا مَسَّهُ
الْخَيْرُ مَنُوعًا «۲۱» إِلَّا الْمُصَلِّينَ «۲۲» الَّذِينَ هُمْ عَلَى صَلَاتِهِمْ دَائِمُونَ
«۲۳»

ترجمه:

همانا انسان، بی تاب و حریص آفریده شده است. هرگاه بدی به او
رسد، نالان است. و هرگاه خیری به او رسد، بخیل است. مگر
نمازگزاران. آنان که بر نماز شان مداومت دارند.

ادبی لبتنی/ خمجه های ادبی

.....

نکته ها

«هلوع» به معنای انسان بی صبر و حریص است.

سؤال: خداوند (ج) در برخی آیات، آفرینش انسان را بهترین:

«خَلَقْنَا الْإِنْسَانَ فِي أَحْسَنِ تَقْوِيمٍ» «۱» و خود را بهترین خالق برشمرده است:

«أَحْسَنُ الْخَالِقِينَ» «۲» * اما در این آیات، تصریح شده که انسان، حریص و بخیل آفریده شده است. این دو چگونه با یکدیگر قابل جمع است؟

پاسخ: در آفرینش انسان، امور متضادّ قرار داده شده و این رمز تکامل است. نفس، انسان را به بدی سوق می دهد:

«إِنَّ النَّفْسَ لَأَمَّارَةٌ بِالسُّوءِ» «۳» ولی عقل، انسان را از آن باز می دارد:

«نَهَى النَّفْسَ عَنِ الْهَوَى» «۴» و رشد انسان در انتخاب میان این تقابل هاست که به تربیت و تزکیه انسان می انجامد.

بر اساس روایات، بهترین عمل آن است که تداوم داشته باشد. «۵»

«الَّذِينَ هُمْ عَلَى صَلَاتِهِمْ دَائِمُونَ»

«۱» تین، ۴.

«۲» مؤمنون، ۱۴.

«۳» یوسف، ۵۳.

«۴» نازعات، ۴۰.

«۵» تفسیر نور الثقلین.

جلد ۱۰ - صفحه ۲۱۶

ادبی لئنتی/ خمچه های ادبی

.....

روایات زیادی در مورد حرص وارد شده «۱» که به برخی از آنها اشاره می کنیم:

«الحرص لا یزید فی الرزق» حرص، رزق را زیاد نمی کند.
«من کثر حرصه ... ذل قدره» کسی که حرصش بیشتر باشد، خوار و ذلیل می شود.

«رب حریص قتله حرصه» چه بسا انسان حریص که حرصش او را بکشد.

«لیس لحریص غناء» حریص، هرگز بی نیاز نمی شود.
«الحرص یرزی بالمروة» حریص، مرّوت و جوانمردی خود را از دست می دهد.

«الحرص مطیة التعب» حرص، بستر رنجها است.
«لا حیاء لحریص» حریص، به خاطر رسیدن به مال، عفت و حیا را کنار بگذارد.

«الحریص الاسیر» حریص، اسیر است.
«الحرص علامة الفقر» حرص، نشانه فقر است.
«الحرص یفسد الایقان» حرص، یقین به مقدرات الهی را فاسد می کند.

«الحرص موقع فی کثیر العیوب» حرص، انسان را در عیوب بسیاری قرار می دهد.

«لا یلقى الحریص مستریحا» انسان حریص، آسایش و راحتی ندارد.

پیام ها:

۱. نشانه حریص بودن دو چیز است:

جَزَع به هنگام سختی و بُخْل به هنگام کامیابی.

ادبی لبنتی/ خمچه های ادبی

.....

«هُلُوعاً إِذَا مَسَّهُ الشَّرُّ جُرُوعاً وَ إِذَا مَسَّهُ الْخَيْرُ مَنُوعاً»

۲. ریشه بسیاری از ناهنجاری‌ها، حرص و بخل است. جُرُوعاً ... مَنُوعاً

۳. انسان بسیار کم ظرفیت است، با تماس با سختی فریاد می زند و بخل می ورزد.

مَسَّهُ ... مَسَّهُ

۴. راه نجات از اخلاق ناپسند، مداومت به نماز است.

خُلِقَ هُلُوعاً ... إِلَّا الْمُصَلِّينَ

۵. طبع مادی انسان به سوی حرص و بخل میل دارد و نماز و یاد خدا آن را مهار می کند.

إِنَّ الْإِنْسَانَ خُلِقَ هُلُوعاً ... إِلَّا الْمُصَلِّينَ

۶. انسان بدون نماز مضطرب است.

جُرُوعاً ... مَنُوعاً ... إِلَّا الْمُصَلِّينَ

۷. آثار نماز در گرو مداومت بر آن است.

«الَّذِينَ هُمْ عَلَى صَلَاتِهِمْ دَائِمُونَ»

۱۰۰ عادت حضرت محمد (ص)

۱. با آرامش و وقار در راه، قدم می زد.
۲. در حین راه رفتن پا را روی زمین کش نمی کرد.
۳. نگاهش را پایین می آورد و به زمین نگاه میکرد.
۴. هر که را می دید به او سلام می کرد و پیش از او احدی بر او سلام نکرد.
۵. وقتی دست کسی را می گرفت سریع دستش را، رها نمی کرد.
۶. او به گونه ای با مردم زندگی می کرد که همه فکر می کردند او به حضرت محمد (ص) نزدیک است.
۷. به کنج چشم به کسی نگاه نمی کرد و مستقیم به او نگاه می کرد.
۸. به کسی لق لق نگاه، نمی کرد.
۹. وقتی اشاره می کرد، با دست اشاره می کرد نه با چشم یا ابرو.
۱۰. مدتها دهانش را بسته بود، مگر در مواقع لزوم و ضرورت حرف می زد.
۱۱. هر وقت با کسی صحبت می کرد تا آخر به حرف های او گوش می داد.
۱۲. سینه اش را کاملاً می چرخاند و روبه روی هرکسی که با او صحبت می کرد، می نشست.

ادبی لبتنی / خمچه های ادبی

.....

۱۳. هر که با او می نشست، تا نمی خواست بایستد، نمی ایستاد.
۱۴. بدون ذکر خدا (ج) در مجلس نمی نشست و خارج نمی شد.
۱۵. هنگام ورود به مجلس در انتهای (آخر) مجلس و نزدیک به دروازه می نشست، نه در وسط مجلس.
۱۶. در مجلس برای خود جایی تعیینی ن (ریزرف) نمی کرد و مانع تعیین شدن جای برای خود می شد.
۱۷. هرگز در مقابل مردم به چیزی تکیه نمی کرد.
۱۸. بیشتر جلسات را روبه قبله دایر میکرد.
۱۹. اگر کسی کاری را انجام می داد که قبلاً آن را دوست نداشت و در تضاد (تکرر) با شرعیت نداشت، آنرا نا دیده میگرفت.
۲۰. اگر کسی اشتباه می کرد، آن را کاپی یا در جای دیگر یاد نمی کرد.
۲۱. او از کسی که با او صحبت نا درست می کرد انتقام نمی گرفت.
۲۲. او هرگز با کسی دعوا نکرد.
۲۳. او هرگز سخنان کسی را قطع نمی کرد، مگر اینکه حرف اشتباهی زده باشد.
۲۴. پاسخ سوال را چندین بار تکرار می کرد، تا شنونده در پاسخ شک نکند.

ادبی لبنتی/ خمچه های ادبی

.....

۲۵. وقتی از کسی حرف های ناشایست می شنید، به آنها نمی گفت: «چرا می خواهی این حرف را بزنی، اما می گفت: «چه اتفاقی می افتد؟»
۲۶. با فقرا زیاد می نشست و می ایستاد و با آنها غذا می خورد.
۲۷. او نیز دعوت برده گان و غلامان را می پذیرفت.
۲۸. او هدیه را می پذیرفت، حتی اگر یک گیلان شیر می بود.
۲۹. بالاتر از همه چیز، صلّه رحمی میکرد.
۳۰. به خویشاوندان خود نیکی می کرد بدون آنکه به دیگران ارجعت دهد.
۳۱. کارهای نیک را ستایش و تشویق می کرد و از منکر نکوهش و نهی می کرد.
۳۲. به آنها می گفت: آن چیزیکه که به اصلاح دین، مردم و دنیا می انجامد.
- حاضرین که از من می شنوند، به غایبان نیز برسانند.
۳۳. هر که عذر می آورد، عذرش را می پذیرفت.
۳۴. هیچکس را سبک (کم وزن) نمی دانست.
۳۵. او هرگز به کسی توهین نکرد و هرگز کسی را به نام بد یاد نکرد.
۳۶. او باعث نفرت هیچ یک از دوستان و اطرافیان، نشد.

ادبی لئبئی/ خمچه های ادبی

.....

۳۷. او هرگز به دنبال عیب (جستجوی عیب) کسی نبود.
۳۸. از آزار مردم پرهیز می کرد، از آنها جدا نمی شد و با همه رفتار خوش می کرد.
۳۹. هرگز از مردم بد نمی گفت و زیاد از آنها تمجید هم نمی کرد.
۴۰. در برابر هتک حرمت دیگران صبر می کرد و جزای بدی آنها را به نیکی جواب می داد.
۴۱. از مریضان دیدار می کرد، با اینکه در جای دوری از مدینه منوره می بودند.
۴۲. او متوجه یارانش بود و احوال آنها را جویا می شد.
۴۳. اصحاب خود را به نام های نیک صدا می کرد.
۴۴. به یاران خود نصیحت می کرد و بر آن اصرار می ورزید.
۴۵. در میان اصحاب خود می نشست، اگر مشکلی پیش می آمد، کسی نمی توانست پیامبر را در میان آنان بشناسد.
۴۶. در بین یارانش انس و الفت را ایجاد کرد.
۴۷. او وفادارترین مرد به عهد و پیمان خود بود.
۴۸. وقتی چیزی را به بینوا می بخشید با دست خود می بخشید و به کسی ارجاع (توسط کسی دیگر) نمی داد.
۴۹. اگر نماز می خواند و یکی جلوی او می آمد، نماز را کوتاه می کرد.

ادبی لبتنی/ خمچه های ادبی

.....

۵۰. اگر نماز می خواند و طفل گریه می کرد، نماز را کوتاه میکرد.
۵۱. او برای آن دسته از افرادی که حسناشان به دیگران می رسید بسیار عزیز بود.
۵۲. احدی از حضور او نا امید نمی شد و می گفت: حاجت آنان را که نمی توانند نزد من برسائند، شما برسائید.
۵۳. هر گاه حاجتی از او می خواست، اگر صواب بود، به او می داد و اگر نبود، با سخنان نیکو آنرا رد می کرد.
۵۴. درخواست کسی را رد نمی کرد، مگر اینکه مرتکب گناه می شد.
۵۵. او به ریش سفیدان بسیار احترام می گذاشت و بالای خورد سالان بسیار مهربان بود.
۵۶. به فقرا بسیار مراعات میکرد.
۵۷. قلوب کسانی که بدی را دوست داشتند، با اعمال نیک جذب و به دست می آورد.
۵۸. او آشکارا لبخند می زد و در این حالت ترس شدیدی از خداوند (ج) در دل داشت.
۵۹. وقتی خوشحال می شد پلک به هم می گذاشت و ابراز خوشحالی می کرد.
۶۰. بیشتر خنده هایش لبخند بود، خنده هایش صدایی نداشت.

ادبی لبتنی/ خمچه های ادبی

.....

۶۱. گاهی شوخی (مزاح) می کرد اما به بهانه شوخی و خنده الفاظ نا مناسب و بیهوده نمی گفت.

۶۲. او نام بد را تغییر می داد و به جای آن از یک نام خوب استفاده می کرد.

۶۳. در عین حال صبر و سردی او بر عصبانیت غلبه داشت.

۶۴. در هنگام نا بودی مال نه خشم می کرد و نه هم بی قرار بود.

۶۵. به خاطر خداوند (ج) آنقدر عصبانی می شد که کسی او را نمی شناخت.

۶۶. او هرگز انتقام خود را نگرفت، مگر کسانی که حق را پنهان می کردند.

۶۷. منفورترین رفتار در مقابل حضرت محمد (ص) دروغگویی بود.

۶۸. در هنگام شادی و غم، جز ذکر حق، چیزی بر زبان نمی آورد.

۶۹. هرگز پول واریز (ذخیره) نکرد.

۷۰. از نظر خوراک و پوشاک بیش از خدمت گارانش، نداشت.

۷۱. روی خاک می نشست و روی آن غذا می خورد، اما بیشتر از هر چیز دیگری پاکی را دوست داشت.

۷۲. روی زمین می خوابید.

۷۳. کفش و لباس خودش را خودش، می پوشید.

ادبی لبتی/خمچه های ادبی

.....

۷۴. با دستش شیر می نوشید و پای شتر را خودش می بست.
۷۵. هر الاغی (جنبنده) که برای او آماده بود بر او سوار می شد و برای او فرقی نمی کرد.
۷۶. هر جا می رفت، ابای خود را (لباسی شبیه به چین) بود در می آورد و از آن بهره می برد.
۷۷. بیشتر لباس هایش سفید رنگ بود.
۷۸. وقتیکه لباس نو می ساخت، کهنه را به فقیر می بخشید.
۷۹. لباس مفخر او در روز جمعه بود.
۸۰. در پوشیدن کفش و لباس از سمت راست شروع می کرد.
۸۱. موی های غیر منظم و چرکین را، ناپسند می دانست.
۸۲. او همیشه سرحال بود و پول زیادی برای عطر خرچ می کرد.
۸۳. همیشه وضو می گرفت و هنگام وضو، دستان خود را بر روی و ریش خود کش می کرد.
۸۴. نماز مثل نور چشمانش بود، در نماز آرامش می یافت.
۸۵. روز سیزدهم، چهاردهم و پانزدهم هر ماه را روزه می گرفت.
۸۶. او هرگز، به هیچ نعمتی نخندید.
۸۷. نعمت اندک خداوند متعال، برایش بسیار گرانبها بود.
۸۸. او هرگز غذا را تحسین نکرد و در باره آن بد، نه گفت.

ادبی لبتنی/ خمچه های ادبی

.....

۸۹. هنگام صرف غذا، وقتی همه چیز حاضر بود، علاقه (میل) خود را به او نشان می داد.

۹۰. روی دستر خوان، غذا را از کنار خود به دیگران منتقل می کرد.

۹۱. هنگام صرف غذا، او اولین نفری بود که می نشست و آخرین نفری بود که بر می خاست.

۹۲. اگر سینه نبود، غذا نمی خورد و قبل از سیر شدن از غذا پرهیز می کرد، یعنی بعد از سیر شدن غذا نمی خورد.

۹۳. معده او هرگز نمی توانست دو غذا را همزمان در خود نگه دارد.

۹۴. او هرگز در غذا عارق نزده است.

۹۵. خودش به تنهایی غذا نمی خورد.

۹۶. بعد از خوردن غذا دست هایش را می شست و روی صورتش کش می کرد.

۹۷. در حال نوشیدن آب سه نفس می کشید و در ابتدا می گفت:

الله و در آخر الحمدالله.

۹۸. او نسبت به هر قسم دختران باحیا و مستور با حیا تر بود.

۹۹. وقتی وارد خانه می شد، سه بار اجازه می خواست.

۱۰۰. زمان های ورود به خانه را به سه قسمت تقسیم می کرد:

ادبی لئنتی/ خمجه های ادبی

.....

یک قسمت برای خدا، قسمتی دیگر برای خانواده و قسمت سوم برای خود و مردم بود.

درود شریف:

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِ مُحَمَّدٍ كَمَا صَلَّيْتَ عَلَى إِبْرَاهِيمَ وَعَلَى آلِ إِبْرَاهِيمَ إِنَّكَ حَمِيدٌ مَّجِيدٌ.

ترجمه:

خداوندا!

بر محمد صلی الله علیه و آله و سلم و آل محمد صلوات بفرست، همچنان که بر ابراهیم (ع) و آل ابراهیم علیه السلام صلوات و رحمت فرستادی .

اللَّهُمَّ بَارِكْ عَلَى مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِ مُحَمَّدٍ كَمَا بَارَكْتَ عَلَى إِبْرَاهِيمَ وَعَلَى آلِ إِبْرَاهِيمَ إِنَّكَ حَمِيدٌ مَّجِيدٌ.

ترجمه:

خداوندا!

بر محمد (ص) و آل محمد (صلی الله علیه و آله و سلم) برکت بفرست، همانطور که بر ابراهیم (علیه السلام) و آل ابراهیم (علیه السلام) برکت فرستادی.

ادبی لئنتی/ خمچه های ادبی

.....

چاه کن در چاه است

دو برادر در یک مکان زندگی می کردند، آنها به تجارت مشغول بودند.

آنها زندگی بسیار خوب و دوستانه ای داشتند.

یک روز برادری مجبور شد برای تجارت منطقه را ترک کند و به برادر دیگرش گفت:

می خواهم چند روزی برای تجارت از منطقه دور باشم، تا زمانی که برگردم از همسرم مراقبت و در زمان سختی به او کمک کن.
برادرش گفت:

این چه حرف هاست؟

به هیچ چیز فکر نکن.

او از برادرش تشکری کرد.

شب زود خوابید و صبح وقت، بیدار شد.

به همسرش گفت:

من برای چند روز غرض تجارت مسافرت میروم.

در مواقع سختی برادرم به شما کمک می کند.

خامنش از او تشکری کرد.

شوهرش صبحانه را زود خورد.

ادبی لبتنی / خمچه های ادبی

.....

ابتدا از همسر و سپس از برادرش خدا حافظی نموده و سفر را آغاز کرد.

او به یک سفر کاری تجاری رفت.

برادرش به زن او چشم دوخت.

پلان هایش را برنامه ریزی می کرد و در پایان از او خواست که با او همبستر شود.

همسر برادرش درخواست او را رد کرد.

برادر شوهرش به او گفت:

من شما را به شدت مجازات خواهم کرد.

او گفت:

دستت باز!

سپس گفت:

خواهیم دید.

مدتی گذشت.

او به مجازات فکر می کرد.

یک فکر خوب پیدا کرد و آن را با خود نگه داشت.

او از آمدن برادرش خبر شد.

راهش را گرفت.

ادبی لبتنی / خمچه های ادبی

.....

پس از خوش آمدید، به برادرش گفت:

توهم همسر عجیبی داری؟

وقتی به مسافرت رفتی، ساعت های زیادی نگذشته بود که او آمد و درخواستی غیر منطقی از من کرد.

برادرش بسیار ناراحت و عصبانی شد.

وقتی وارد خانه شد، همسرش متوجه او شد، به سرعت خود را به جلویش رساند و سلام کرد.

عصبانیت شوهرش بیشتر شد و او را طلاق داد.

خانمش هر چی پرسید چی شده؟

شوهرش بدون فکر کردن و تحقیق او را از خانه بیرون کرد.

زن از خانه خارج و در کوچه به راه افتاد.

او به خانه یک عابد رفت.

به خانه نزدیک شد.

خادم جلوی خانه ایستاده بود.

خادم گفت:

کجا میروی؟

او گفت:

من می خواهم عابد را ببینم.

ادبی لئنتی / خمچه های ادبی

.....

او گفت:

تو همین جا بمان، من میرم و برایت اجازه میگیرم.

او گفت:

خیلی خوب!

خادم وارد خانه شد.

و به او اجازه ورود گرفت.

زن به خانه عابد آمد و تمام ماجرای گذشته خود را برای او تعریف کرد.

سپس به او گفت:

چه می توانم بکنم.

او گفت:

اگر برای من شغلی پیدا کردی یا مرا اینجا نگه داشتی؟

او گفت:

یک پسر خورد سال دارم.

تو از او مراقبت خواهی کرد و من ماهانه دو دینار به اضافه از سه وقت غذا، به تو می دهم.

او خوش و از عابد تشکری کرد.

به همان روز به کار خود آغاز کرد.

ادبی لبتی / خمچه های ادبی

.....

چند روزی گذشت.

زن به خدمتکار شیرین شد.

سپس از او خواست که همرايش هم بستر شود.

زن درخواست او را نپذیرفت.

خادم گفت:

من به شما یک جزای بسیار سنگین خواهم داد.

چند روزی گذشت.

خادم همین که وقت پیدا کرد، فرزند عابد را کشت و تقصیر را به گردن زن انداخت.

او پس از قتل به عابد پیغام داد که کودک را زن به قتل رسانیده است.

عابد خیلی قهر و زن را به حضور خود فرا خوانده و گفت:

چرا بچه را کشتید؟

او گفت:

من نکشتم.

کودک را خادم کشته است.

خادم گفت:

نه!

من نکشتم.

ادبی لبتنی / خمچه های ادبی

من قبلاً هم اینجا بوده ام.

با آمدن این زن همه چیز دگرگون شد.

زن خیلی التماس کرد ولی به جایی نرسید.

عابد دو دینار به او داد و او را از خانه بیرون کرد.

زن از خانه خارج شد و در مسیر نامعلومی رفت.

جلو رفت و چشمش به گروهی افتاد.

او به گروه نزدیک شد و دید افرادی یک نفر را نگه داشته و لت و کوب می نمایند.

زن جلو آمد و از مردم پرسید:

این مرد چه کرده که شما او را لت و کوب می نمایید؟

مردم گفتند:

این شخص از ما قرضدار است، ما به او می گوئیم قرض ما را بپرداز.

او همیشه دروغ میگوید.

زن گفت:

چقدر قرضدار است؟

مردم گفتند:

دو دینار.

ادبی لبنتی/ خمچه های ادبی

.....

سپس دو دینار به آن مردم داد و مرد را از ضرب و شتم آزاد کرد.
مرد از زن تشکری کرد و به او گفت:
این شهر، شهری عدالت نیست.
من و تو برادر و خواهر خواهیم بود.
بیا بریم به یک شهر دیگر.
زن که خاطره تلخی از این شهر داشت حرف او را پذیرفت و هر دو
به سوی دریا رفتند.
به دریا رسیدند.
یک قایق در ساحل دریا ایستاده بود.
آن شخص به کشتی نزدیک و با کشتی بان صحبت نمود.
زن را به کشتی بان فروخت و به بهانه از ساحه دور شد.
کشتی بان به زن گفت:
تا آمدن برادرت، در قایق بنشین.
زن در قایق، نشست.
کشتی بانان قایق را حرکت داد.
زن گفت:
صبر کن!
برادر من بیاید!

ادبی لبتنی / خمچه های ادبی

.....

کشتی بان گفت:

کدام برادر؟

او گفت:

برادری که با من بود.

کشتی بان گفت:

برادری که او تو را بالای من فروخت؟

پولش را گرفت و رفت.

زن خیلی ناراحت شد.

حیران شد.

قایق وسط آب رفت.

سپس کشتی بان از او خواست تا همرايش هم بستر شود.

زن حیران ماند.

از خدا (ج) خواست که او را نجات دهد.

به فرمان خداوند ابری تندی در آسمان ظاهر شد و شروع به باریدن کرد.

بعد از مدتی کوتاه طوفان شروع شد.

کشتی واژگون و پارچه، پارچه شد.

زن بیهوش روی یک تخته قرار گرفت.

ادبی لبتنی / خمچه های ادبی

.....

آب آرام آرام او را به ساحل دریا برد.

در این هنگام پاد شاه شهر که برای شکار بیرون آمده بود، چشمش به زن افتاد.

به سربازان خود دستور داد تا او را از آب بیرون بکشند.

طبق دستور، سربازان او را از آب بیرون آوردند و روی ریگ های کنار دریا گذاشتند.

او بیهوش، اما زنده بود.

با کمک داکتر او را به هوش آورد و او را تداوی (مداوا) کرد.

بعد از به هوش آمدن، تمام داستان خود را به پاد شاه گفت.

پاد شاه از او خواستگاری کرد.

زن قبول کرد.

او مشوره های خوبی به پاد شاه می داد.

او با مشوره دادن مشهور شد.

مدتی گذشت.

قاضی شهر درگذشت.

پاد شاه رایزنی ها را برای تعیین قاضی جدید آغاز کرد.

مردم از پاد شاه خواستند که آن زن را به عنوان قاضی شهر منصوب کند.

ادبی لبتنی / خمچه های ادبی

.....

پاد شاه نیز او را به عنوان قاضی شهر منصوب کرد.

بعد از چند روز به پاد شاه گفت:

من می خواهم تهمت کاران را مجازات کنم.

پاد شاه موافقت کرد و اعلام کرد که مردم جمع شوند.

مردم جمع شدند.

- اول شوهر قبلی و برادر شوهرش را خواست.

او شوهر سابق خود را آزاد کرد ولی برادر شوهرش را به هشتاد ضربه شلاق محکوم کرد.

- سپس عابد و خادم را خواست.

عابد را آزاد ولی خادم را به جرم کشتن طفل و تهمت بالای زن محکوم به قصاص کرد.

- سپس شخص قرضدار را خواست و در نزد مردم او را مفسد معرفی و روانه زندان کرد.

به همه آنها مجازات های درست و مناسب داد.

ادبی لئنتی/ خمچه های ادبی

.....

کاریز

مدت ها پیش پادشاهی می خواست جوی کاریز را از یک منطقه عبور تا زمین های مورد نظر خود را آبیاری کند.

او به کشاورزان دستور داد که حفر جوی را آغاز کنند.

آنها شروع به حفر جوی کردند.

در یکی از مناطق جوی کاریز از کنار خانه یک بیوه زن عبور می کرد که به خانه بیوه زن خسارت وارد و باعث غلتیدن (چپه شدن) خانه او می گردید.

بیوه زن که این وضعیت را دید به کشاورزان گفت:

مسیر جوی به خانه من آسیب می رساند، باید مسیر آنرا تغییر دهید.

آنها گفتند:

ما به دستور پادشاه عمل می کنیم، شما می توانید درخواست خود را به پادشاه ارائه دهید.

او موافقت کرد.

صبح شد.

بیوه زن به دربار پادشاه رفت و درخواست خود را به پادشاه تقدیم کرد.

پادشاه به بیوه زن گفت:

ادبی لبتنی / خمچه های ادبی

.....

من هیت ده نفری را انتخاب می کنم تا مشکل شما حل شود.

او از پادشاه تشکری نموده و به خانه خود بازگشت.

پادشاه طبق وعده یک تیم ده نفره را منصوب کرد و از آنها خواست که به خانه بیوه زن سر بزنند، موضوع را از همه جهات بررسی و نتیجه را با من در میان بگذارند.

فردا هیت ده نفر به منطقه رفتند و از خانه او دیدن کردند.

آنها در گزارش خود نوشتند:

جوی به خانه بیوه زن آسیبی نمی رساند، باید مطابق دستور پادشاه کندن جوی ادامه یابد.

آنها نتایج خود را با پادشاه شریک ساختند.

پادشاه نیز خوشحال شد.

کشاورزان به فعالیت خود ادامه دادند.

بیوه زن با دیدن کشاورزان خشمگین شده و به آنها گفت:

حفاری شما بیهوده است.

نظر هیئت را ببینید.

آنها گفتند:

ما نظر هیئت ده نفری را با خود داریم که از طرف پادشاه منظور شده است.

بیوه زن دوباره به دربار سلطنتی رفت و با پادشاه ملاقات کرد.

ادبی لئنتی/ خمچه های ادبی

.....

پاد شاه به او گفت:

من یک هیئت ده نفری را برای حل مشکل شما تعیین کردم.

آنها ساحه را از نزدیک مشاهده، نتیجه را نوشته، همراهی من شریک ساخته که متن آن قرار ذیل است.

کندن جوی به خانه بیوه زن آسیبی نمی رساند.

بیوه زن گریه و فریاد زد.

به پاد شاه گفت:

صاحب!

تصمیم آنها درست نیست.

آنها تصمیم اشتباهی گرفته اند.

بهتر است خود شما از خانه من دیدن نمایید.

اگر تصمیم شان به خانه من ضرر می رساند مسیر جوی را تغییر دهید و اگر به خانه من ضرر نمی رساند، خانه مرا تخریب نمایید.

پادشاه پذیرفت.

فردا به منطقه رفت و خانه اش را با چشمان خود دید که با عبور

جوی به کلی ویران میشود.

سپس به کشاورزان دستور داد:

مسیر جوی را از خانه بیوه زن دور سازید تا خانه او را تخریب نه نماید.

گاهی اوقات، کمتر بهتر از بیشتر است و تصمیمات به نفع همه گرفته می شود.

دو برادر

در زمان های گذشته دو برادر زندگی میکردند.
زندگی شان خوب نبود، زمین و تجارتی هم نداشتند.
نه پول داشتند و نه هم قدرت.
صبح وقت به کوه می رفتند.
شاخه های درختان و بته ها را می زدند، بار می زدند، به بازار
می بردند، می فروختند و از پول آن برای خرید غذا و وسایل خانه
استفاده می کردند.
هر روز این کار را می کردند.
مدتی گذشت.
یکی از برادرانش بیمار شد.
دوا مصرف کرد اما خوب نشد.
پس از مدتی در گذشت (وفات نمود).
برادر دیگر، او را دفن نمود.
برادر دیگرش صبح وقت به تنهایی چوب می آورد، در بازار می
فروخت و حاجت برادر فامیل مرده اش را برآورده می کرد.
بعد از ظهر برای رفع حاجت خود، چوب می آورد، در بازار می
فروخت.

ادبی لبتنی / خمچه های ادبی

کار برای او خیلی زیاد و دشوار شد.
مدتی گذشت.

او نیز به شدت بیمار شد.
مطالبات خانواده نیز افزایش یافته بود.
هر چه فکر می کرد، فایده ای نداشت.
سپس گفت:

اگر کسی یک سال به من روزی بدهد، حضرت خضر (علیه السلام)
را به او معرفی می کنم.

این خبر در همه جا پیچید و به گوش پادشاه رسید.

پادشاه نیز او را به دربار فرا خواند.

با او صحبت کرد و بعداً به او یک سال روزی (نفقه) داد.

او هم برای مدت کوتاهی وقت گذاشت.

مدتی گذشت و این موضوع توسط پادشاه فراموش شد.

پس از مدتی شخصی از دربار با پادشاه ملاقات کرد و از روی
شیطانیت، ماجرای گذشته را به یاد او آورد.

پادشاه آن شخص را به دربار خود فرا خواند.

آن شخص بسیار غمگین و ضربات قلبش بیشتر شد.

با خود گفت:

ادبی لئنتی/ خمچه های ادبی

.....

پادشاه مرا حتماً به دار میزند.

به هر حال باید رفت.

توکل به خدا(ج).

وقتی وارد دربار شد یک مرد ریش سفید هم وارد شد.

کسی فکر می کرد که او از بستگان وزیر برنامه ریزی باشد و دیگران فکر می کردند که:

شاید، پادشاه او را دعوت کرده باشد.

پادشاه وزرای خود را صدا زد و موضوع را با آنها در میان گذاشت.

آنها درخواست جلسه کردند.

پادشاه موافقت کرد و جلسه را تشکیل داد.

جلسه آغاز شد.

او به وزرا گفت:

نظر خود را در مورد مجازات این شخص بیان کنید!

- وزیر اولی گفت:

این آدم را باید در آتش بزرگ انداخت تا درس عبرتی برای دیگران شود.

مرد ریش سفید گفت:

وزیر راست می گوید.

ادبی لبتنی / خمچه های ادبی

.....

فیصله با وزیر می زبید و جزا برای شخص مناسب است.

- وزیر دوم گفت:

این شخص باید زنده پوست شود و در بیابان رها تا مگسها و پشه ها او را نیش بزند و از درد بمیرد.

مرد ریش سفید گفت:

وزیر راست می گوید.

فیصله با وزیر می زبید و جزا برای شخص مناسب است.

- وزیر سوم گفت:

این شخص باید تکه تکه و نابود شود.

مرد ریش سفید گفت:

وزیر راست می گوید.

فیصله با وزیر می زبید و جزا برای شخص مناسب است.

- آخرین وزیری که تحصیل کرده بود گفت:

جناب عالیقدر!

هر کمکی به او کردی، از بیت المال کردی که مال مردم است.

چیزی از جیبیت نکردی.

شاید برای نجات خود این حرف را زده باشد.

ادبی لبتنی / خمچه های ادبی

.....

او نباید کشته شود.

مرد ریش سفید گفت:

وزیر راست می گوید.

فیصله با وزیر می زبید و جزا برای شخص مناسب است.

سپس پادشاه روی خود را به مرد ریش سفید کرده و گفت:

حرف هر وزیر را تایید کردید، چطور ممکن است اینطور باشد؟

دیوانه ای؟

مرد ریش سفید گفت:

- وزیر اولی پسر آهنگر است، جز آتش ندیده است، هر آهن سردی را در آتش گرم می کرد و با چکش زدن به آن شکل می داد.

- وزیر دوم پسر پینه دوز (موجی) است، تمام عمرش را با پوست (چرم) گذرانده است.

- وزیر سوم پسر قصاب است.
او به غیر از کشتن حیوانات و توته کردن گوشت چیزی دیگری نه دیده است.

- آخرین وزیر پسر عالم، تحصیل کرده است، خوب صحبت کرده است و من می توانم آنرا تایید کنم.

پادشاه به وزرا روی آورد و نظر آنها را خواست.

در همین لحظه مرد ریش سفید به یک بارگی نا پدید شد.

ادبی لئنتی / خمچه های ادبی

همه حیران شدند.

شخص گفت:

او حضرت خضر (علیه السلام) بود.

قولم درست بود.

پادشاه که بسیار تعجب کرده بود از او عذرخواهی کرد.

اصلیت شناسی

در زمان های قدیم، پادشاهی زندگی می کرد.

او وزیر بسیار باهوش و خردمندی داشت.

روزی وزیرش را صدا زد و اسبی را به او نشان داد.

از اسب زیاد توصیف کرد.

سپس به وزیر گفت:

در باره اسب، چه می گوئید؟

او گفت:

اسب واقعی (اصل) نیست.

پادشاه دستور داد تا صاحب اسب را پیدا کنند و از او در باره موضوع
بپرسند.

شخص را پیدا کردند و از او پرسیدند.

او جواب داد:

وقتی این اسب به دنیا آمد، مادرش بیمار شد و مرد.

اسب را پیش گاو گذاشتیم، اسب شیر گاو را خورد و بزرگ شد.

پس از بررسی، پادشاه وزیر را صدا و از او پرسید:

چگونه دانستی که اسب، واقعی نیست؟

ادبی لبتنی / خمچه های ادبی

.....

وزیر گفت:

یک اسب واقعی علف ها را در دهان می گیرد، سپس سرش را بلند می کند و علف ها را می خورد.

اما این اسب مانند گاو در آخور سرش را پایین انداخته و علف می خورد.

پادشاه خوشحال شد و سی - چهل گوسفند و بز به وزیر خود پاداش داد.

مدتی گذشت.

سپس با وزیر خود تماس گرفت و از او پرسید:

در باره همسرم چی میگویی؟

او گفت:

بی ادبی است اگر در مورد همسر شما چیزی بگویم.

پادشاه گفت:

مشکلی نیست، تو میتوانی حقیقت را بگویی.

وزیر گفت:

همسر شما هم بومی (اصل) نیست.

پادشاه تحقیقات خود را از خشویش آغاز کرد.

خوشو اش گفت:

ادبی لبتنی / خمچه های ادبی

ما یک دختر داشتیم.

او را به نام شما ساخته بودیم تا در آینده خانم شما شود.

او در طفولیت مریض شد و بعداً فوت کرد.

با پادشاه مشورت کردیم که دختر کنیز را بگیریم و بزرگ کنیم.

تا که ما در گفتگو (لفظ) مقصر نباشیم.

پس از بررسی، پادشاه وزیر را صدا کرد و از او پرسید:

چه چیزی باعث شد که تو فهمیدی که او یک شاهزاده خانم نیست؟

وزیر گفت:

شاهزاده خانم ها دنبال حرف های کوچک نمی گردند و بردبار اند.

اما همسر شما گاهی با کنیز دعوا می کند و گاهی با خانم سلمان.

پادشاه خوشحال شد و سی - چهل گوسفند و بز را به او پاداش داد.

سپس فرمود:

در مورد من چه می گویند؟

او گفت:

گفتن چیزی در مورد شما ساده نیست.

پادشاه گفت:

باید حتماً بگویند که من شاهزاده هستم یا نه؟

ادبی لبتنی / خمچه های ادبی

.....

او گفت:

باید برای من خط بدهی که با گفتن حقیقت مرا نمی کشی.

پادشاه موافقت کرد و به او خط (ضمانت) داد.

سپس فرمود:

حالا شما بگویید که من شاهزاده هستم یا نه؟

او گفت:

نه!

تو شاهزاده نیستی.

او تحقیقاتش را از مادرش شروع کرد.

مادرش گفت:

مدت ها بود که صاحب فرزند (بچه دار) نمی شدیم و به این فکر می کردیم که چگونه پس از مرگ وارث داشته باشیم.

مدتی گذشت.

در صحرا قدم می زدیم.

چند بچگگ را دیدیم که پسران چوپان بودند.

ما یک بچه زیبا (خودت) را انتخاب و با پول زیادی خریدیم.

پادشاه پس از بررسی، وزیر خود را صدا و به او گفت:

از کجا فهمیدی که من شاهزاده (اصلی) نیستم؟

ادبی لئنتی / خمچه های ادبی

.....

وزیر گفت:

در دربار پادشاه طلا، نقره و گوهرهای زیادی وجود دارد.

اما شما در عوض آنها به من گوسفند و بز بخشش دادید.

این بدان معنی است که شما یک پسر چوپان هستید نه یک شاهزاده واقعی.

معلم و شاگردان

روزی معلمی از شاگردانش پرسید:

چه کسی شجاع است؟

- شاگردی انگشتش را بلند کرد و گفت:

شجاع کسی است که به تنهایی بر دشمن حمله کند و از کسی نترسد.

- شاگرد دیگری گفت:

شجاع کسی است که شب را در جنگل بگذراند و نه ترسد.

- شاگرد دیگری انگشتش را بالا برد و گفت:

شجاع کسی است که از شیر و پلنگ نترسد.

- شاگرد دیگری گفت:

شجاع کسی است که در دریا غوطه زند از یک طرف به طرف دیگر بگذرد و نترسد.

- شاگرد دیگری گفت:

شجاع کسی است که در طوفان راه برود و از باران و ژاله نه ترسد.

هر شاگرد (دانش آموز)، چیزی می گفت و معلم سر خود را تکان می داد.

در این هنگام شاگرد دیگری انگشت خود را بالا برد.

ادبی لہنتی / خمچہ های ادبی

معلم گفت:

شما چی میگویید؟

شاگرد گفت:

شجاع کسی است که دست پدر و مادرش را می بوسد و نمی ترسد.

در این هنگام معلم شروع به گریه کرد.

شاگرد از معلم پرسید:

من چیز بدی گفتم استاد؟

معلم گفت:

نه!

من آنقدر شجاع نبودم که دست پدر و مادرم را می بوسیدم.

ادبی لئنتی/ خمچه های ادبی

.....

آفت (مصیبت) و فتنه

در زمان های گذشته شخصی زندگی می کرد که اسمش آفت بود.

چندی بعد با دختری ازدواج کرد.

نام آن دختر فتنه بود.

بعد از مدتی صاحب یک پسر شدند.

نام او را فساد گذاشتند.

پسرش قبل از اینکه بزرگ شود، فوت کرد.

مردم برای غم شریکی و غصه به خانه او می آمدند.

آنها می گفتند:

تا زمانی که آفت و فتنه زنده است، مفاسد زیادی به دنیا خواهد آورد.

شما تشویش نه کنید و هم نگران نباشید.

ادبی لئنتی/ خمچه های ادبی

.....

انگلیس

در گذشته ها یک انگلیس برای دیدن آثار تاریخی به یکی از ولایت های افغانستان آمد.

او با مترجم خود در شهر قدم می زد.

شخصی کنار جاده نشسته و از مرد انگلیس به نام خدا صدقه خواست.

مرد انگلیس به او توجهی نکرد و به راه خود ادامه داد.

پس از مدتی به کشور خود باز گشت.

بعد از مدتی به یادش آمد که در افغانستان روزی یک شخص از او چیزی طلب نمود.

او مترجم خود را خواست.

مترجم آمد و به او گفت:

امر کنید!

انگلیس گفت:

میخواستم بپرسم، یک نفر در افغانستان از من چیزی پرسید.

میشه بگوئید، چی گفت؟

مترجم گفت:

از شما برای رضایت خدا کمک خواست.

ادبی لئنتی/ خمچه های ادبی

.....

انگلیس بسیار اندوهگین شد و ده لک (یک میلیون) افغانی را نزد والی آن ولایت فرستاد تا آن را به فقیری کنار جاده بدهد.

والی پنجمصد هزار در جیبش فرو برد.

سپس شهردار را خواست.

به او گفت:

یک انگلیس پنجمصد هزار افغانی را به فقیر کنار جاده فرستاده است.

پول را بگیر و به او بده.

شهردار پول را گرفت.

سه لک را در جیبش گذاشت.

دو صد هزار را برای ریس ناحیه داد.

به او گفت:

یک انگلیس دو صد هزار افغانی را به فقیر کنار جاده فرستاده است.

آن را بگیر و به او بده.

او یک و نیم لک افغانی را در جیبش گذاشت.

سپس به مدیر ناحیه گفت:

یک انگلیس پنجاه هزار افغانی را به فقیر کنار جاده فرستاده است.

آن را بگیر و به او بده.

او پول را گرفت.

ادبی لبتنی / خمچه های ادبی

چهل هزار افغانی را در جیبش گذاشت.

سپس مامور ناحیه را خواست.

به او گفت:

یک انگلیس ده هزار افغانی را به فقیر کنار جاده فرستاده است.

آن را بگیر و به او بده.

مامور هم نه هزار افغانی را در جیبش گذاشت.

و با خود گفت:

او فقیر است و روزانه صد افغانی جمع آوری می کند.

برای او هزار افغانی زیاد است.

از ساختمان خارج شد و فقیر را پیدا کرد.

سپس هزار افغانی به او داد.

فقیر هم به مامور دعا کرد.

ادبی لئنتی / خمچه های ادبی

داستان زمان سلطان محمود غزنوی

در آن زمان دختری جوان و زیبای زندگی می کرد، او پیشنهاد کسی را نمی پذیرفت و شرط اش این بود که آن شخص باید در حرفه ای مهارت داشته باشد.

روزی پادشاه از جایی می گذشت.

دید عده ای نشسته اند و بوریا می بافند.

پادشاه به آنها نزدیک شد و پرسید:

چه می بافید؟

آنها گفتند:

بوریا می بافیم.

او گفت:

میشه به من هم یاد بدهید.

آنها گفتند:

بلی!

بنشین و تماشا کن!

بسیار آسان است.

پادشاه کنار آنها نشست.

ادبی لبتنی / خمچه های ادبی

.....

او در یک ساعت بوریا بافتن را یاد گرفت.

بعد به دربار رفت.

روز بعد از دخترخواست تا با او ازدواج کند.

او از پادشاه پرسید:

چه شغلی دارید؟

او گفت:

بوریا بافی یاد دارم.

او موافقت کرد و با پادشاه ازدواج کرد.

مدتی گذشت.

پادشاه از قصر بیرون و غرض کنترل افراد گزمه و به صحرا رفت.

به محل بودو باش آدم خواران رسید.

آدمخواران او را دیدند و با حيله گری او را گرفتار کردند.

سپس او را داخل قلعه نمودند.

بعداً او را به تهکوی تعمیر انتقال دادند.

در تهکوی ادمها آویزان، گوشت های آنان تکه، تکه و عده مشغول خوردن گوشت انسانها بودند.

پادشاه بسیار وارخطا شد.

ادبی لئنتی/ خمچه های ادبی

.....

به آدم خوران گفت:

مرا نه کشید!

من یک کسب خوب یاد دارم.

آدم خوران گفت:

چه کسب داری؟

پاد شاه گفت:

من در بوریا باقی مهارت دارم.

من بوریا می بافم ، شما آنرا در بازار به فروش رسانیده و پول به دست می آورید.

آدمخواران قبول کردند.

سپس پاد شاه از آنها خواست که مواد بوریا بافی را برای او بیاورند.

برای پاد شاه مواد آوردند و او بوریا بافی را آغاز نمود.

آدمخواران بوریا را به بازار می بردند و می فروختند.

مدتی گذشت.

پاد شاه از آنان رنگ خواست.

آدمخواران پرسیدند:

رنگ را چی میکنی؟

پاد شاه گفت:

ادبی لبتنی / خمچه های ادبی

.....

من بوری را رنگ می کنم و بوریای رنگ شده در بازار فروش خوبی دارد.

آنها خوشحال شدند.

سپس رنگها را نزد پادشاه آوردند.

پادشاه بوری را می بافت و رنگ می کرد.

آدمخوارها آنها را با قیمت های بالا می فروختند.

مدتی گذشت.

سپس پادشاه به فکر افتاد.

او یک ترفند خوب پیدا کرد.

یک بوریای زیبا بافت و آن را به رنگ ها نقاشی کرد.

مشکل خود را با رنگ بالای بوری نوشت.

سپس بوری را به دست آدمخوارها داد و به آنها گفت:

این بوری را پیش وزیر ببرید او بوری را به قیمت بالا می خرد.

آدمخواران بسیار خوشحال شدند.

بوری را گرفتند و به دربار پادشاه بردند.

وزیر را پیدا کردند و به او گفتند:

بوری باف ما این بوری را به طرز ماهرانه ای بافته و رنگ کرده، برای شما ارسال تا با قیمت مناسب خریداری کنید.

ادبی لبتنی / خمچه های ادبی

وزیر هم آدم بسیار باهوشی بود.
او راز نقاشی بوری را کشف کرد.
نامه پادشاه را خواند.
و بوری را از آنها به قیمت گران خرید.
سپس به آنها گفت:
شما دیگه عذاب نه کشید.
من چند نفر را با شما می فرستم تا هر روز از شما بوری بیاورند و
پول خوبی به شما بدهند.
آنها بسیار خوشحال شدند.
وزیر چند سرباز را همراهی یک فرمانده (قومندان) با آنها فرستاد.
آنها به آنجا رسیدند.
به خانه آدمخوارها هجوم بردند.
آنها پادشاه را آزاد کردند.
تعدای آدمخواران را کشتند.
تعدای را مجروح و تعدادی دیگر را با خود به دربار بردند.
متباقی گروگانان را نیز در حضور مردم به دار آویختند.

ادبی لبتنی / خمچه های ادبی

.....

در پادشاهی بلخ

در زمان های گذشته در بلخ پادشاهی بزرگ و معروف بوده است. بسیاری از برده ها و خدمتگاران نیز در این پادشاهی زندگی می کردند.

ساختمان ها و حویلی های زیادی وجود داشت.

روزی بین کنیز و گوسفند دعوا شد.

هر وقت که کنیز از کنار گوسفند اینطرف و آنطرف میگذشت آنرا یک سیلی محکم مزد.

این کار هر روز و چندین بار انجام می شد.

گوسفند چیزی به کنیز نمی گفت ولی به دل می انداخت.

شادی (میمون) این عمل را دید و برای پادشاه (رهبر) خود انتقال داد.

پادشاه ای شادی ها، همه شادی ها را صدا زد و چشم دید شادی را برای آنها تعریف کرد.

سپس فرمود:

وضعیت خطرناک شده و گزارش خطرناک است، بهتر است از این منطقه خارج شویم.

شادی ها از سخنان پادشاهش خوش نیامد.

کسی یک چیز می گفت و دیگر چیزی دیگری.

ادبی لبتنی / خمچه های ادبی

.....

شادی دیگری گفت:

این مشکلی نیست.

از گوسفند کاری ساخته نمی شود.

بهتر است به طور معمول به زندگی خود ادامه دهیم.

رهبر شادی ها گفت:

من گردنم را باز کردم، بقیه کار خودتان است.

مدتی گذشت.

یک روز کنیز آتشی در دست داشت و می خواست آن را به اتاق تندور ببرد.

در این هنگام گوسفند متوجه او شد و با خود گفت:

این زمان بسیار خوبی است.

من شما را جزا خواهم داد.

به آرامی به سمت پشت او حرکت کرد و کنیز که به ذخیره گاه و چوب نزدیک شد و از پشت به آن ضربه محکمی زد.

کنیز روی زمین افتاد و آتش به علف ها و چوب ها سرایت کرده آتش گرفت.

در مدت کوتاهی، آتش به تمام پادشاهی سرایت کرد و مردم برای نجات خود هر طرف پراکنده شدند.

عده ای جان باختند و تعداد زیادی زخمی شدند.

ادبی لبتی/ خمچه های ادبی
.....

پاد شاه از همه داکتران (پزشکان) تقاضای معالجه کرد و از آنها برای درمان کمک خواست.

داکتران با هم گفتند:

بیماران سوخته و بسیار زیاد هستند.

تنها یک راه برای درمان آن وجود دارد.

پاد شاه پرسید:

کدام راه؟

آنها گفتند:

برای درمان، نیاز به پوست شادی ها وجود دارد.

پاد شاه سر لشکر خود را فراخواند و به او دستور داد که کوه ها و تپه های اطراف را محاصره کنند و شادی ها را دستگیر کند و پوست آنها را به دربار بیاورد تا پزشکان بتوانند افراد سوخته را معالجه کنند.

لشکر به راه افتاد و منطقه محاصره شد.

این خبر به گوش پادشاهشادی ها رسید.

در این زمان بسیاری از شادی های دیگر نیز وارد شدند.

او گفت:

من قبلا هم گفته بودم وضعیت خطرناک است.

شما قبول نه کردید.

ادبی لبتنی / خمچه های ادبی

سپس شادی ها پرسیدند:

حالا چی کار کنیم؟

پادشاه شادی ها گفت:

حالا همه، سرتان را نجات دهید.

درین وقت همه شروع به دویدن کردند.

بسیاری از شادی ها را دستگیر و پوست آنها را کشیدند.

پوست آنها را برای معالجه به دربار فرستادند.

در آنجا داکتران (پزشکان) شروع به معالجه زخمی ها کردند.

نتیجه:

اختلاف، اختلاف است و نباید به آن ساده نگاه کرد.

عدم توافق باعث ایجاد مشکلات می شود.

پایان

د چاپ شویو کتابونو لئبست

۱. معماری افغانستان
۲. اطلاعات، اصول و قواعد طراحی در معماری (بخش شفاخانه ها)
۳. راهنمود طلائی (برای اساتید انستیتوت های تخنیکي و ساختمانی افغانستان)
۴. رسم تخنیک (گامی به سوی دنیای انجینری) جلد اول
۵. رسم تخنیک (گامی به سوی دنیای انجینری) جلد دوم
۶. اطلاعات، اصول و قواعد طراحی در معماری (بخش اداری)
۷. معماری اصیل شهر کابل (مرادخانی)
۸. معماری شهر کابل (بی بی مهرو)
۹. افغانستان در قرن تکنالوژی
۱۰. زونبندی اقلیم و زلزله افغانستان
۱۱. صدقه جاریه / دنیای انجینری
۱۲. آموخته های ناب از طراحی تا نظارت جلد اول (۱۹۹۰ الی ۲۰۲۱)
۱۳. داستان حقیقی با مقیاس معماری
۱۴. فرار از کشور- با تصاویر مستند
۱۵. نقش دانشمندان مسلمان در فن معماری و مهندسی
۱۶. پخسه در افغانستان
۱۷. بنیا نگذاری اولین مساجد توسط افغانها در آسترلیا
۱۸. آموخته های ناب از طراحی تا نظارت جلد دوم (۱۹۹۰ الی ۲۰۲۱)

ادبي لښتني/ خمچه های ادبي

.....

۱۹. منار جام - الهامی برای قطب منار
۲۰. آموخته های ناب از طراحی تا نظارت
جلد سوم (۱۹۹۰ الی ۲۰۲۱)
۲۱. جام یا کلیان (کلان)
۲۲. معماری گل و چوب (معماری شهر کهنه کابل) جلد اول
۲۳. معماری گل و چوب (معماری شهر کهنه کابل) جلد دوم
۲۴. معماری گل و چوب (معماری شهر کهنه کابل) جلد سوم
۲۵. چپر ته چې قانون نه شته (گډوډي د افغانستان په معماری کې)
۲۶. مدرنه جو ما تونه ،، پخوا او نن ،،
۲۷. هله جور کو (نی پخسه - مقاوم زلزله)
۲۸. اطلاعات، اصول و قواعد طراحی در معماری (بخش مساجد)
۲۹. اطلاعات، اصول و قواعد طراحی در معماری (بخش مکاتب)
۳۰. هنر و صنعت چوب در مرادخانی
۳۱. هنر و پیشه حکاکي - زرگری در مرادخانی
۳۲. هیچ (چهل داستان واقعی)
۳۳. معماری اصیل شهر کابل
- (تشریح مورخ ۱۷ ماه میزان سال ۱۴۰۱ پوهنتون پولی
تخنیک کابل)
۳۴. ۴۰- چهل
۳۵. مجنون او گلچپن (پښتو ناول)
۳۶. در جستجو (ناول به زبان دری)
۳۷. تفاوت ها تفاوت می آورد (کتاب تصویری)
۳۸. مجموعه از دروس دینی مولوي صاحب خیرالله مخدوم
(جلد اول)

ادبي لښتني/ خمجہ های ادبی

.....

۳۹. برف ها آب ميشود
۴۰. رسم و تخنيک (گامی به سوی دنیای انجینری) جلد سوم
۴۱. آرزو و امید (ناول به زبان دری)
۴۲. بودا بنکاري (پښتو ناول)
۴۳. نامنوني ژوي (پښتو ناول)
۴۴. د اسلامي معمارۍ پيل
۴۵. حيوانات شوخ (ناول به زبان دری)
۴۶. مجموعه از دروس دینی مولوي صاحب خيرالله مخدوم
(جلد دوم)
۴۷. د شپېلی مینه (مه یڼه) په کچه گری کی (پښتو ناول)
۴۸. حشمت خان د کلا معماري
۴۹. د افغان الک او آذري جلی مینه (پښتو ناول)
۵۰. د وچو بڼونه او پارکونو معماري
۵۱. د یوې ښونکې مینان په یوه ټولگي کی (پښتو ناول)
۵۲. د ژرنده گري ماما مینه (پښتو ناول)
۵۳. په اسلامي نظام کی ودانيز پرمختگ
۵۴. شپنه ادې (پښتو ناول)
۵۵. بي زده کړې پوی (پښتو ناول)
۵۶. د مینې تاو (پښتو ناول)
۵۷. (BIM) په خپله ژبه - په نړۍ کی تر ټولو نوې او گړندۍ
کړنلاره د معمارانو او انجینېرانو (انجینرانو) له پاره
۵۸. مجموعه از دروس دینی مولوي صاحب خيرالله مخدوم
(جلد سوم)
۵۹. سيدو او عيدو - د کوشنيوالي خواره ملگري (پښتو ناول)
۶۰. د یوې میاشتي **ناوي** (پښتو ناول)
۶۱. دڅاڅکو هار (د یوه سړی لنډې کیسې)

ادبي لښتني / خمچه های ادبی

.....

۶۲. د کابل ښار اصلي معماري (مراد خانۍ)
۶۳. کوشنۍ سوداگره (پښتو ناول)
۶۴. د کابل ښار معماري - بي بي مهرو
۶۵. سرغندوی (ناب، مشهور) پوډري
۶۶. ډارونکی سپلاب (پښتو ناول)
۶۷. خواریکښ قاضي (پښتو ناول)
۶۸. د پخوانیو جوماتونو توپیر د نن سره
۶۹. د مور وژونکی (قاتل)، (پښتو ناول)
۷۰. د مور مېړه (پښتو ناول)
۷۱. مجموعه از دروس دینی مولوي صاحب خيرالله مخدوم
(جلد چهارم)
۷۲. لېونی ملا (پښتو ناول)
۷۳. ځوان شهید (پښتو ناول)
۷۴. توده برستن (پښتو ناول)
۷۵. نورک اکا (پښتو ناول)
۷۶. غریبک (پښتو ناول)
۷۷. د ژوند خوږې او ترڅې (پښتو ناول)
۷۸. الماء [ديارلس کلنه فلسطينی انجلی تر نړېدلې ودانۍ (پښتو ناول)]
۷۹. مجموعه از دروس دینی مولوي صاحب خيرالله مخدوم
(جلد پنجم)
۸۰. ادبي لښتني / خمچه های ادبی

ادبي لښتې / خمچه های ادبی

.....

د کار لاندې کتابونو لېست

۱. لیونی لېوه
۲. د خاورو لاندې ښار
۳. مجموعه از دروس دینی مولوي صاحب خیرالله مخدوم
(جلد ششم)
۴. سپین کارغه
۵. سور تنور
۶. خره بیزو
۷. بندي مرغه
۸. بي وخته باران
۹. د ژوند پای

د امکان او وخت په صورت کې

۱. پخسه در افغانستان (به زبان انگلیسی)
۲. تاریخ معماری افغانستان
۳. حویلی های آسمان خراش
۴. ارتباط گذشته، حال و آینده در معماری
۵. استعداد، سرعت و اقتصاد در معماری افغانستان
۶. شیطان چراغ
۷. خاطره ها

Literary sticks

Written by: Architect PHD Hashmatullah Atmar

Date: Februry - March /2027

**Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library**